

NR. 4/2015

ASTRA

SAMHÄLLE | KULTUR | FEMINISM

ÅRETS KVALITETSTIDSKRIFT 2015

KAMP

ASTRA – SAMHÄLLE, KULTUR, FEMINISM

Tallbergsgatan 1/175
00180 HelsingforsE-POST: astra@astra.fiWEBBSIDA: astra.fiFACEBOOK: [facebook.com/tidskriftenastra](https://www.facebook.com/tidskriftenastra)CHEFREDAKTÖR: Nina Nyman astra@astra.fiAD: Nina Grönlund astra.artdirector@gmail.com

ADMINISTRATION &

PRENUMERATION: Katarina Pada pren@astra.fi

PRENUMERERA:

ASTRA utkommer fyra gånger om året.

En helårsprenumeration i Finland kostar 39 euro.

Mera information får du på astra.fi eller genom attmejla pren@astra.fi.LÖSNUMMER: **10 euro**TRYCKERI: [KTMP](#) | Ykkös-Offset

Medlem i Tidskriftscentralen

ISSN-L 2323-3966

ASTRA ges ut av **UTGIVARFÖRENINGEN FÖR TIDSKRIFTEN**

ASTRA NOVA. Stöd ASTRA genom medlemskap i utgivar-

föreningen! Kontakta styrelsen för mera information:

astra.styrelse@gmail.com.

ÅR 2015 BESTÅR STYRELSEN AV:

Mia Haglund (ordförande), Helena Björk,
Johanna Bruun, AnneSophie Hokkanen,
Ina Kauranen, Fanny Malmberg, Olivia Maury,
Inkeri Rönnberg, Stefanie Sirén, Jonna Similä,
Fanny Södergran, Elisabeth Wide
och Vilhelmina Öhman.

FOTOGRAFI PÅ OMLSLAGET: Juan Carlos Alvarado

MEDVERKANDE I ASTRA 4/2015

Anna Remmets
Christin Sandberg
Fanny Södergran
Gordana Malesevic
Heidi Lång
Ina Kauranen
Joanna Österblom
Koosi Turula
Lina Bonde
Liselott Lindström
Maarja Jullinen
Maiju Hukkanen
Martina Moliis-Mellberg
Miia Vistilä
Nina Grönlund
Nina Nyman
Olivia Maury
Qvintetten
Rebecka Vilhonen
Tanja Lönnroth
Tomáš Rafa
Valter Sandell
Ulla Donner

ASTRA

SAMHÄLLE | KULTUR | FEMINISM

4	NINA NYMAN FEMINISTISK KAMP	36	LINA BONDE BREV TILL HON SOM FANNS INNAN ORDET HEN
5	NINA GRÖNLUND FEMINISM TILL SALU	40	LINA BONDE PÅ LOKALTIDNINGENS INSÄNDARSIDOR ÄR DET VACKRASTE FORTFARANDE DET SMUTSIGASTE
8	REBECKA VILHONEN KORVARNAS KAMP	44	OLIVIA MAURY "JAG TÄNKER ATT KONST OCH POLITIK INTE ÄR SAMMA SAK" INTERVJU MED ATHENA FARROKHZAD
10	HEIDI LÅNG SPRÅKET SOM MAKTMEDEL I JÄMSTÄLLDHETSKAMPEN	46	FANNY SÖDERGRAN TOMÁŠ RAFA – I GRÄNSLANDET MELLAN AKTIVISM, KONSTNÄRSKAP OCH JOURNALISM
12	JOANNA ÖSTERBLOM MAN KAN INTE KRAMA BORT NAZISMEN	52	INA KAURANEN / OLIVIA MAURY / NINA NYMAN POLITIK, KUNSKAP OCH AKTIVISM – INTERVJU MED NEDA ATANASOSKI OCH BEGÜM BASDAS
16	CHRISTIN SANDBERG VI ÄR KVINNOR, VI ÄR HIPHOP – INTERVJU MED REBECA LANE	56	ANNA REMMETS SNUSKTANT OCH FEMINISTISK IKON
22	CHRISTIN SANDBERG FEMICIDIOS	57	MARTINA MOLIIS-MELLBERG KAMPEN INUTI
24	LISELOTT LINDSTRÖM KVINNORNA ÄR NYCKELN TILL FRED I SOMALIA	58	FEMSKA SIDOR
26	GORDANA MALESEVIC SYDKOREANSK POLITIK BEHÖVER MER ÄN KÖNSKVOTERING	61	KALENDER
30	PAUL B. PRECIADO / VALTER SANDELL VI SÄGER REVOLUTION	62	PRENUMERERA! ORDLISTA
32	QVINTETTEN MANIFEST: LÅT KROPPARNA BLI VÅRT VAPEN OCH KÄRLEKEN VÅR STYRKA	63	

LEDARE

FEMINISTISK KAMP

VAD ÄR FEMINISM? Frågan dyker upp på nytt och på nytt och svaren förändras och utvecklas tillsammans med rörelserna. För feminismen är inte, har aldrig varit, en. Uttrycken för rörelserna och målen har alltid varit många och då kan det vara svårt att berätta vad feminism är, speciellt för någon som själv inte identifierar sig som feminist.

De som inte ännu identifierar sig som feminister undrar ofta vad feministers mål är. Men det kan vara svårt att visualisera ett mål, oftast handlar det om frånvaro av förtryck, men eftersom förtrycket är så djupt rotat i våra samhällsstrukturer och vår vardag kan det vara svårt att i annat än små glimtar få en idé om hur vi kunde organisera oss utan det.

Sanningen är ju att feminism gör snarare än är, och att definitionen därför hela tiden är i förändring. Men som chefredaktör för en tidning som är feministisk (eller som gör feminism) så har jag ändå fått inse att jag måste ha en arbetsdefinition på vad feminism är som går att presentera för personer som inte nödvändigtvis anser att de själva är feminister. Det är för tillfället en tredelad definition och jag tänkte dela den med er här.

För det första: feminister tror på alla människors lika värde. Alltså att alla människor är lika värda, inte likdanna. Få feminister strävar efter något sorts utsuddande av olikheter, tvärtom är olikheter något feminister värnar starkt om. Men då som olikheter från andra olikheter, inte olikheter från en norm.

Här är det få som motsätter sig, de flesta vill tänka att de är av den här åsikten. Men så är det uppenbart inte. I Finland har vi till exempel just nu ett regeringsparti som inte anser att alla människor är lika värda.

Alla människors lika värde är just en värdefråga och det är därför svårt att argumentera om. Ifall någon inte håller med är det svårt att med logiska argument övertyga den personen.

Det här är helt enkelt en åsikt och du kan hålla med eller inte.

För det andra: feminister ser att människor inte behandlas som att de är lika värda. Det här är en fråga som baserar sig på fakta. Vi kan mäta det här på olika sätt och vi vet att det är så att människor inte behandlas som att de är lika värda. Vad vi som feminister väljer, eller tvingas, fokusera på varierar mycket och kan till och med stå i konflikt inom rörelsen. Centralt är ändå (oftast) frågor kring kön. Men få feminister skulle nog sluta kämpa ifall orättvisorna kring kön upphörde och alla andra förtryck kvarstod. Gemensamt för alla feminister är med andra ord kunskapen om att människor är långt ifrån

jämställda och vetskapen om att det här är en kunskapsfråga och inte en åsikt.

Många tror däremot att det här är en åsiktsfråga. Som exempel kan vi ta regeringsprogrammet som konstaterar att kvinnor och män är jämställda i Finland. Det är, förutom faktamässigt fel, inte något regeringen kan besluta om. De kan ta ställning om de vill arbeta för att alla människor ska vara jämställda, men de kan inte besluta om att vi är det.

Den här andra punkten är alltså inte en som egentligen borde väcka mycket diskussion mellan feminister och icke-feminister. Om du inte är feminist kan du nöjt luta dig tillbaka i ojämlikheterna och låta feminister sinsemellan diskutera dem. Men så är ju inte alls fallet. Det är just på den här punkten feminister möter mest motstånd. Faktumet att människor behandlas som

om de var olika värda ifrågasätts outhärligen trots att bevisen på att så är fallet är oändliga.

För det tredje: feminister jobbar aktivt för att förändra de förtryckande strukturerna. Det här påståendet möter sällan på motstånd från människor som inte räknar sig själva som feminister, folk i allmänhet vet att feminister är aktiva. Här hittar vi däremot den interna kritiken om vad som är viktigt att göra, när, eller hur vi ska arbeta. Och naturligtvis den jobbiga känslan av otillräcklighet som är svår att undvika.

I det här numret av **ASTRA**, som har temat **KAMP** hittar ni, framförallt, inspiration att fortsätta kämpa. **A**

Skribenten är ASTRAS chefredaktör

TEXT: Nina Grönlund

FEMINISM TILL SALU

UNDER SOMMAREN LÄSTE jag en artikel – i en helt alldaglig tidskrift – om att det nu är trendigt att kombinera blommig klänning med häriga ben. ”Äntligen”, borde jag väl tänka. Detta har jag väl strävat efter med alla mina år av häriga ben. Att det ska vara rumsrent med dem – accepterat av allmänheten.

Men jag är inte glad. Jag känner ångest.

Problemet är inte att det blir okej med häriga ben, utan att de ramas in som mode: något lite spännande och coolt just nu. Rubriker som Trendigt i sommar: pastellfärgat (armhåle)hår, glitter i ansiktet, feminism är inget att hurra för. Problemet med denna ”Miley Cyrus-feminism” är att den är vit, exklusiv och till salu.

Miley Cyrus är för all del inte den enda som gjort rum för feminism i sitt ordförråd: den ena Hollywoodstjärnan efter den andra verkar försöka ta del av kampen. Vi kommer säkert att få se en repris av Spice Girls-generationen, flickor som vet att de kan. Men vi ska inte tro att en stjärna på ett märkbart sätt skiljer sig från bränd som följer storföretagens kalla logik. Att de främst är uppsättningar av grundligt genomtänkta bilder och idéer, vars syfte är att tjäna in vinst för någon.

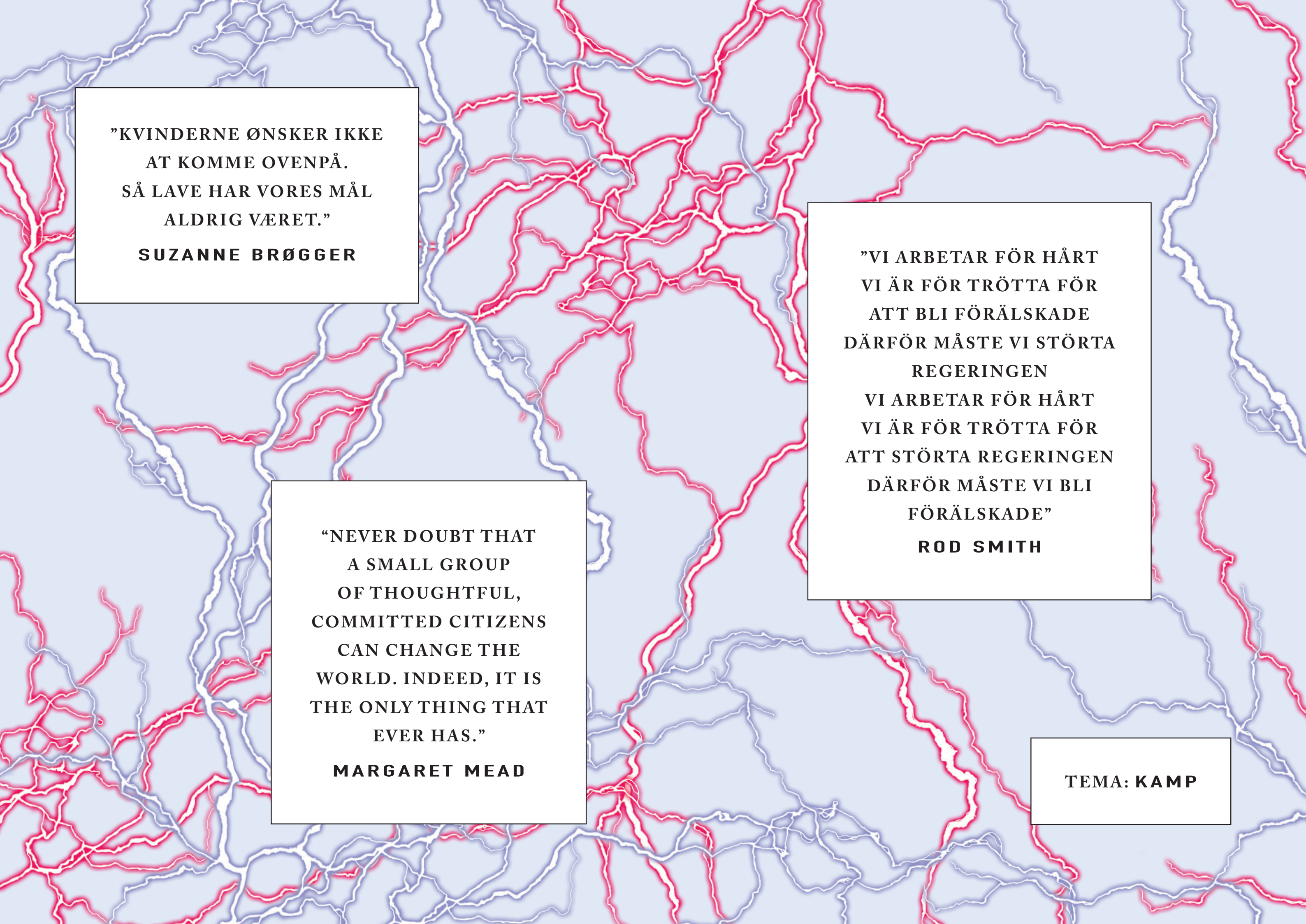
Dessa kapitalistiska verktyg sprider världsbilder med en fart svår att uppnå med andra medel. Feminismen kan bli en massrörelse. Men den snabba spridningen har också ett pris: ett som bara de privilegierade har råd att betala och ett som lämnar de redan utstötta kvar i marginalerna.

Maskineriet som lägger allt upp för konsumtion älskar uppror och förändring – eller egentligen bara estetiken som kommer med dem – koderna som rivits loss från de motståndsrörelser de en gång symboliserade. Vi kommer inte mera ihåg revolterna eller vad de stod för. Vi kommer bara ihåg hur de såg ut.

Såsom Elvis (och den kommersiella musikvärlden) marginaliserade den svarta musiken genom att stjäla rock'n rollen, kan också andra rebeller glömmas bort eller raderas i processer, där uppror görs tillräckligt snälla, trubbiga och fina i kanterna, för att den vita heterocis-medelklassen ska kunna relatera till dem. Och slutligen köpa dem.

Vill vi ha en sådan feminism? **A**

Skribenten är ASTRAS AD

**”KVINDERNE ØNSKER IKKE
AT KOMME OVENPÅ.
SÅ LAVE HAR VORES MÅL
ALDRIG VÆRET.”
SUZANNE BRØGGER**

**“NEVER DOUBT THAT
A SMALL GROUP
OF THOUGHTFUL,
COMMITTED CITIZENS
CAN CHANGE THE
WORLD. INDEED, IT IS
THE ONLY THING THAT
EVER HAS.”
MARGARET MEAD**

**”VI ARBETAR FÖR HÅRT
VI ÄR FÖR TRÖTTA FÖR
ATT BLI FÖRÄLSKADE
DÄRFÖR MÅSTE VI STÖRTA
REGERINGEN
VI ARBETAR FÖR HÅRT
VI ÄR FÖR TRÖTTA FÖR
ATT STÖRTA REGERINGEN
DÄRFÖR MÅSTE VI BLI
FÖRÄLSKADE”
ROD SMITH**

TEMA: KAMP

KORVARNAS KAMP

PÅ BANDEROLLER. I demonstrationer, texter och analyser där en förtryckt grupp för en kamp för sina rättigheter finns en tydlig orsak till kampen, nämligen orättvisan.

Men hur går det när vi diskuterar kamp mellan män? En kamp mellan en man och en annan? Självklart finns det orättvisor även bland könet man, som klasskillnader, ras, funktionalitet, sexualitet och mycket annat. Men om vi tar ett steg tillbaka och ser på de sociala reglerna och det samhälleliga arvet som finns när en person ges könet man, kan vi se hur den mest jämlika kampen förs i en mies miestä vastaan situation, det vill säga en man mot en annan. Kampen beskrivs som hederlig, ärlig

och vinnaren är då helt enkelt bara ”bättre” än förloraren. Vi kan se denna kamp även i filmer där hjälten oftast slänger iväg sina pistoler för att bemöta skurken i hederligt knytnävsbråk.

Livet är inte som en film, men samma fenomen sker närmare vår vardag än vad vi skulle tro. Bråk i en korvkiosk kanske verkar som något långt ifrån hederligt, ärligt eller dem vi ser på film, men det finns en liknande drivkraft bakom det som i filmer.

Jag tror att flera som har festat i Finland har blivit vittnen till bråk i korvkioskkön men för de läsare som inte varit det vill jag beskriva ett möjligt händelseförlopp. Självklart varierar varje situation men vi målar upp ett scenario oavsett för att få lite kött på benen. I kön brukar det finnas optimala omständigheter för bråk. Människor är fulla, hungriga och det krävs inte mycket att tända gnistan. Elden börjar oftast genom att någon är uppkäftig, står för nära, andas för snabbt eller långsamt eller på något annat sätt bara provocerar en annan person. Orsaken må vara den minsta eller den största men det börjar först med lite verbalt bråk följt av ett par dåliga slag. Ibland träffar slagen målet och då kan det gå riktigt illa, men oftast i en ”harmlös” korvkioskkö-bråk-situation, slutar det antingen i att någon utomstående ryter till att alla skall lägga av eller att korv och potatis serveras och känns mer lockande än fysiskt bråk.

Kampen mellan en förtryckt grupp och en privilegierad grupp handlar nästan alltid om makt. Makt som den ena gruppen har i samhället i till exempel sociala, kulturella, politiska, ekonomiska, sexuella kontexter och som sker på den förtryckta gruppens bekostnad. I kampen mellan två män som ses som ”jämställda” finns också en kamp om makt. Makt om vem som är starkare, en primitiv maktkamp om fysisk styrka och en aggression som är djupt rotad i föreställningen om vad en ”riktig” man skall vara.

Enligt en undersökning, gjord år 2010 av Markku Heiskanen och Elina Ruuskanen, är antalet våldsoffer bland män och kvinnor liknande i siffror, men det som skiljer våldet åt är

JAG TROR ATT FLERA SOM HAR FESTAT I FINLAND HAR BLIVIT VITTNEN TILL BRÅK I KORVKIOSKKÖN

vem som utfört det. Män blir oftare offer för våld på gatan av en okänd person när kvinnor däremot är offer för sexuellt våld och våld utfört av en person som står dem nära. Det finns också andra skillnader som är mindre relevanta för denna text, men går att läsa om i undersökningen.

Det våldet männen hade blivit offer för utfördes oftast av andra män eller en grupp av män och kvinnor. I enbart 1% av våldsfällen hade en okänd kvinna ensam anfallit en man.

Oftast utfördes våldet av en ensam man mot en annan, men ibland också av en ensam man mot en person i en grupp. När det frågades om platsen där våldet hade skett, var de populäraste ställena på en restaurang, bar eller på en allmän plats eller ett torg. Angående alkoholkonsumtion hade 80% av gärningsmännen varit fulla och 60% av offren hade också varit berusade.

Ett intressant perspektiv som lyfts fram i undersökningen är att män sällan brukar anmäla våld eller trakasserier. Enligt en tysk undersökning gjord år 2004 av Jungnitz med flera, som Heiskanen och Ruuskanens undersökning syftar till, ansågs vissa våldssituationer vara en del av maskulinitet och en normal sak. Orsakerna bakom de få anmälningarna var alltså oftast att männen såg våld som något normalt som bara hör till vardagen. Detta synsätt gällde då oftast våld som utfördes på allmän plats av någon okänd person. I till exempel sexuella våldsfall ansågs brottet vara skamligt och anmäldes därför sällan. Båda dessa synsätt existerar på grund av ett manlighetsideal och är bägge skadliga för offren och samhället i stort.

Jag vill återigen diskutera begreppet makt i våldshändelser som sker i korvkioskkön. Vad vill en person som börjar ett bråk eller en person som hamnar i ett? Att vinna för att vinna

betyder makt och att vinna betyder att inte känna sig sämre, mindre och underlägsen en annan. I ett bråk visar du din överlägsenhet på ett väldigt primitivt sätt, nämligen fysisk styrka. Därför kan det även vara så att män inte vill se det som skett som våld där det finns ett offer, för då ger de ännu mer makt åt den som ”vunnit” och erkänner den andres underlägsenhet.

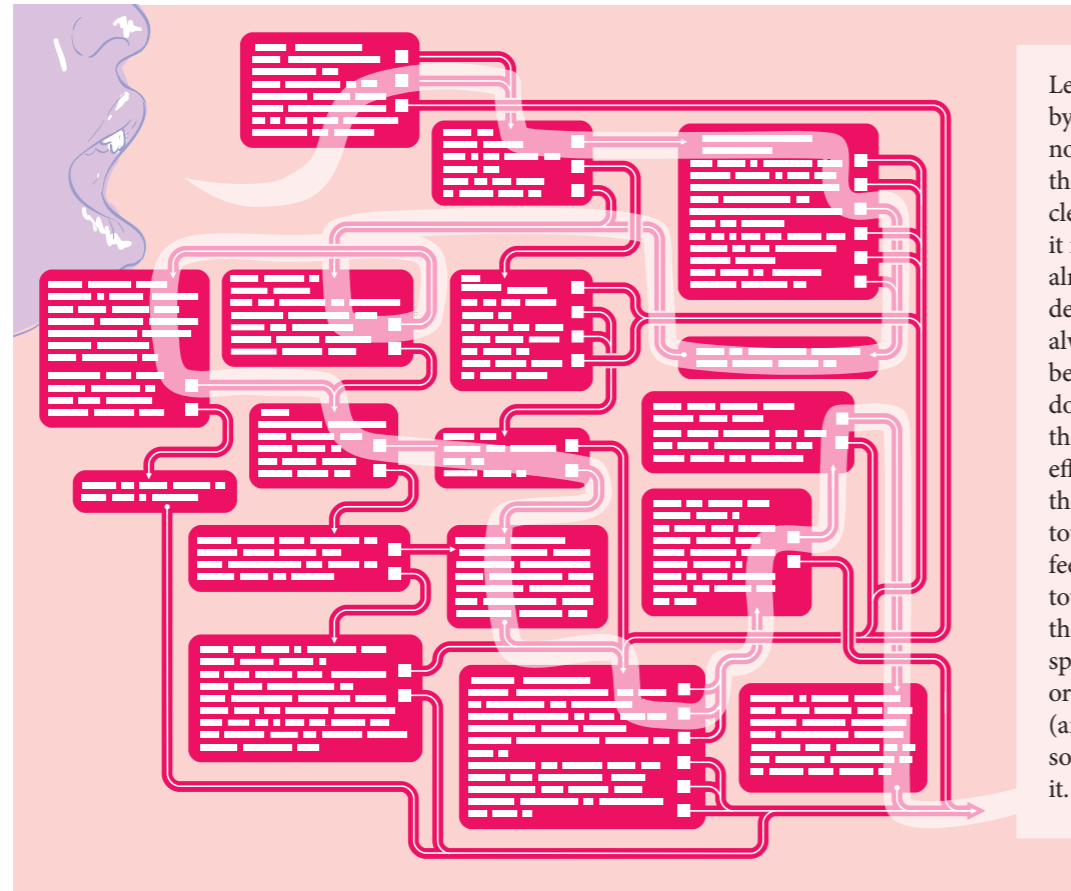
Manlighet är att vara på toppen, högljudd, stor, stark, macho, sexuell och maktfull. När en man förlorar mot en annan, har han förlorat även sin maktposition i jämförelse med den andra. I en enkel plats som korvkön utförs också en maktkamp liksom i väldigt många andra situationer och platser i vår vardag.

Eller så är alla bara fulla, trötta och hungriga. **A**

Skribenten är en aspirerande skribent som även bloggar på enfjardedel.blogg.hbl.fi

KÄLLA: MARKKU HEISKANEN OCH ELINA RUUSKANEN (2010) *Tuhansien Iskujen Maa, Yhdistyneiden kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipoliitiikan instituutti, Julkaisusarja nr 66 Verkköjulkaisu (kan googlas fram)*

SPRÅKET SOM MAKTMEDEL I JÄMSTÄLLDHETSKAMPEN

Let
by
not
thin
clear
it is
alre
des
alw
be t
doe
tha
effe
the
tou
feel
tou
the
spe
or i
(an
son
it. I

JAG HAR SÅ länge jag kan minnas varit intresserad av språk. Att lära mig olika språk, förstå grammatik, fundera på var olika ord kommer ifrån, och på sistone; vad det språk vi använder säger om hur vårt samhälle ser ut.

Språket är långt ifrån objektivt, det är färgat av de normer vi har i samhället. Att vi säger saker på ett visst sätt beror på att samhället traditionellt har sett ut på ett visst sätt. Och jag hävdar också att genom att fortsätta prata så som vi alltid har gjort så reproducerar vi samhällsnormer.

Jag har alltid haft svårt att hitta min plats i den feministiska kampen. Jag har funderat på vad jag egentligen kan bidra med. Jag är inte den som går på demonstrationer och "ställer

mig på barrikaderna". Jag tycker inte om att synas och höras alltför mycket. Jag vågar inte alltid säga ifrån när jag ser kränkningar.

Jag har därför funderat mycket på hur jag ska kunna bidra med förändring, och blev väldigt glad när jag insåg hur mycket man kan göra genom att bara fundera på och förändra sitt sätt att uttrycka sig! Självfallet måste vi göra förändringar på alla plan i samhället för att uppnå total jämlikhet, men jag tror också att väldigt små justeringar kan göra stor skillnad för enskilda individer och för samhället i stort. En sådan liten justering skulle kunna vara språket. Därför kommer här en liten lista på saker som jag brukar tänka på när jag talar eller skriver!

1 ANVÄND RÄTT PRONOMEN

Vilket pronomen man använder kan vara väldigt avgörande för en annan människas välmående. Det är kränkande att inte acceptera en persons könstillhörighet. Att använda rätt pronomen om sina medmänniskor borde inte heller vara speciellt svårt. I svenskan är det vanligen bara att byta ut en bokstav ifall det blir fel. Kom ihåg att vad som är rätt pronomen är upp till personen du talar om, inte dig.

2 ANVÄND KÖNSNEUTRALA ORD

Fråga: "Har du någon partner?" istället för "Har du pojkvän?" när du pratar med en kvinnlig bekant. Att prata om eventuella partners med könsneutrala ord visar att du är beredd på, och okej med, att partnern ifråga skulle tillhöra ett annat kön än det normativa. Det leder till att personen du talar med kanske inte behöver vara rädd för att du inte ska acceptera hen och hens sexualitet.

På samma sätt kan du med fördel använda ordet "föräldrar" istället för "mamma och pappa", när du talar om andra människors familjesituation.

3 ANVÄND HEN

Hen beskrivs i många fall som en kort synonym till "hon eller han". Hen är dock betydligt mer än så, eftersom hen inte bara inkluderar kvinnor och män, utan även de som definierar sig utanför dessa könspaket. Dessa människor glöms ofta bort, då vi klumpigt pratar om "båda könen" eller i olika situationer tvingar människor att välja (t.ex. när det inte finns några könsneutrala toaletter, eller när blanketten enbart har "kvinna" och "man" som alternativ att fylla i). Försök alltid komma ihåg att det finns fler än två kön.

4 ANVÄND INTE...

...ord som används/ använts nedsättande om en utsatt grupp. Kränkningar som baserar sig på att personen

är rasifierad, icke-straight, kvinna, trans, har funktionsnedsättning, eller liknande, bör alltid undvikas. Använd inte dessa ord för att förolämpa vare sig en person som tillhör gruppen ifråga, eller någon annan. Om du absolut vill förolämpa någon är det då bättre att använda ett mer neutralt ord (om du hittar något). Rövhatt brukar funka bra.

Att personer som tillhör en utsatt grupp försöker omvärdera kränkande ord genom att använda dem om sig själva gör det inte okej för dig att använda dem om du inte tillhör gruppen.

5 FUNDERA PÅ VAD SOM EGENTLIGEN ÄR NEUTRALT

Hur kommer det sig att ordet frisör ska enbart används om kvinnor, medan ordet frisör anses kunna passa alla? Varför är kvinnor bekväma med den manliga varianten medan de flesta män inte skulle vilja bli kallade "frisörskor"? (Kan det vara för att allt som är kvinnligt ses som lite sämre i vårt samhälle?)

6 TÄNK PÅ DIN POSITION

Fråga dig om du verkligen har något viktigt att bidra med, eller om det skulle vara bättre att lyfta fram någon annan. Fundera på om du tar onödigt mycket plats, t.ex. på möten eller i umgängeskretsen, så att andra människor inte kommer till tals i viktiga frågor. Inse att du inte sitter på sanningen, speciellt när det gäller andra människors utsatthet.

Men våga samtidigt tro på dig själv, och var inte rädd att säga ifrån när du känner dig orättvist behandlad.

7 KOM IHÅG ATT LYSSNA

Var ödmjuk inför de privilegier du har och lyssna på dem som inte har dessa privilegier. Sluta kämpa för din rätt att använda ett kränkande eller normativt språkbruk; det är viktigare att alla människor känner sig säkra och respekterade.

DET KAN VARA viktigt att komma ihåg att den här texten är skriven ur mitt perspektiv; med alla de privilegier jag har, och det syns säkert i texten. Både i hur jag uttrycker mig, och vilka saker jag anser viktiga att ta upp. Det är därför inte meningen att listan ska ses som ett fullständigt regelverk, utan snarare som en grund till eftertanke.

Ofta reproducerar vi normer utan att tänka på det, och ibland kränker vi människor utan att mena det. Genom att fundera en extra gång på hur vi uttrycker oss kan vi lätt åtgärda det, och på så sätt öka jämlikheten i samhället och få alla att trivas bättre. **A**

Skrubenten är kattälskande japanologistuderande

Konferensen *Connecting the European Struggle* i Malmö i september hade som mål att närma sig olika kriser från ett feministiskt perspektiv. Förutom att analysera de genusrelaterade följderna av kriserna fungerade konferensen också som en samlingsplats för olika

grupper och aktivister från hela Europa. Ämnen som äldrevård, statlig fascism och separatism behandlades både innanför och utanför programmet, då nästan 300 personer samlades för att lära sig av varandra, få råd och stöd för att fortsätta sina kamper.

MAN KAN INTE KRAMA BORT NAZISMEN

A ASTRA satte sig ned med tre svenska feminister och antifascister Emma, Sara och Ebba för att ta reda på varför de säger att feminism är antifascism, på vilket sätt de olika kamperna sammanstrålar och hur det är att jobba trans- och kvinnoseparatistiskt.

Varför har ni valt att organisera separatistiskt?

Sara: Det är mest för att slippa kämpa för min plats i kampen. Jag behöver inte börja möten med att kämpa för att våga säga vad jag vill eller våga ta den platsen jag vill utan den är redan min.

Ebba: Jag har en bakgrund i kvinnojouren som är kvinnoseparatistisk och när jag ville organisera mig mera politiskt och eftersom jag inte kunde så mycket och var

**VI VILL GÖRA DET
SJÄLVA OCH VI KAN
GÖRA DET SJÄLVA.**

ganska oerfaren så skulle det ha känts jätte otryggt att gå in i en grupp med män.

Emma: Jag organiserade mig när jag var ganska gammal, äldre än de flesta när de börjar sin politiska kamp. Cis-män är ofta så himla säkra i sin roll, och kan lätt få nya människor att känna sig osäkra. Därför kändes det bättre att gå med i en trans- och kvinnoseparatistisk grupp, så klart förekommer där också hierarkier men inte alls på samma sätt.

Sara: Dessutom är det ju våra röster som ska höras i den feministiska kampen.

Ingen av dem ser separatismen som ett ideologiskt mål utan mera som ett verktyg att jobba med så länge man upplever att det behövs. I ett idealt samhälle skulle separatistisk organisering inte längre vara nödvändigt.

Emma: Vi får inte så mycket kritik av kränkta män men vi kämpar med transinkluderingen, med hur man kan vara så inkluderande som möjligt i en rörelse som är separatistisk.

Sara: Det är det som är så gött med separatism, när de kränkta männen dyker upp och säger varför får inte vi vara med så kan man bara säga, nää ni får inte. Vi vill göra det själva och vi kan göra det själva.

På vilket sätt samverkar feminism och antifascism?

Ebba: Sloganen ”feminism är antifascism” uppkom ju efter 8 mars [då fyra personer blev knivhuggna av fascister i Malmö efter en kvinnodagsdemonstration red. anm.] då det blev extra tydligt att fascister hatar feminism, därför är de ett hot mot alla feminister och därför måste du vara antifascist om du är feminist. Dom är ett hot mot det vi står för, mot det vi är och det vi tror på.

Emma: Om de är ett hot mot invandrare så är de ju också ett hot mot kvinnor, transpersoner och hbtq-personer överhuvudtaget. Det är otroligt viktigt med antifascism inom feminism.

Det finns en bild av att antifascistiskt arbete är jätte maskulint och jätte våldsamt, inne ifrån rörelsen, hur upplever ni det?

Ebba: Fastän man tänker på att banka på nassar när man hör ordet antifascism så finns det så mycket mera som görs. Det finns en mångfald inom antifascistiskt arbete, det är inte endast det mest militanta fastän det oftast får mest synlighet.

Sara: Jag tycker nog att det stämmer, vi säger ju att feminism är antifascism, men det är inte alla som tycker det. Folk är inte självklara feminister bara för att de är antifascister.

**DET ÄR OTROLIGT
VIKTIGT MED
ANTIFASCISM INOM
FEMINISM.**

Emma: Här i Sverige är ju alla grupper med och skriver under att feminism är viktigt men så är det ju inte överallt.

Ebba: Machonormen visar sig väldigt mycket genom att det finns en del antifascistiska snubbar som upplever att de måste skydda oss och hjälpa till och inte verkar förstå hur upprörande det är. Och vi tänker bara att näää, det finns skitmånga grymma militanta antifascistiska tjejer och kvinnor som gör det precis lika bra som snubbarna, och det är ändå tjejer som kommer från deras egna grupper, men de verkar ändå inte förstå.

Emma: Det är väl just därför det har skapats separatistiska grupper.

Om man ser feminism och antifascism som separata kamper, vilket det kanske inte är, vad kan feminism lära sig av antifascism och vice versa?

Emma: Det behövs lite mera klassanalys inom feminismen vilket de finns gott om inom antifascism. Man ska fokusera på de som är underdogs i samhället, arbetarklassen och prekariatet.

Sara: Det är lätt att feministiska rörelser blir medelklassiga, som FI [det svenska partiet Feministiskt Initiativ red. anm.]

Emma: Det blir en helig treenighet typ, med feminism, klasskamp och antifascism.

Ebba: Det är mera provocerande att säga att feminism är antifascism än att säga ingen arbetarkamp utan kvinnokamp.

Sara: Det är rätt så etablerat med kvinnokamp och klasskamp.

Emma: Fast bastupolitik finns i Sverige också.

Ibland hör man feminister säga att det våld som används inom antifascism är ofeministiskt, vad tycker ni om det?

Emma: När vi har en så fruktansvärt våldsam fascistisk rörelse så finns det inget annat val, för att det är självförsvar, antifascism är självförsvar. När jag var yngre var jag lite mera pacifistisk men på äldre dagar har jag börjat veta bättre.

Sara: Man kan inte krama bort nazismen.

Ebba: Det våldet som ibland används är nödvändigt. Men som feminist och motståndare mot machokultur som är jätte stark i den här rörelsen, hade jag kanske önskat att det diskuterades mera vad det våldet gör med oss människor, det är jätte destruktivt att leva med våld. Det är ofta kvinnor som får göra efterarbetet när folk reagerar emotionellt på vad de varit med om. Vi

borde diskutera effekterna av det mera, annars har jag inget problem med det våldet.

Emma: Vi har en bild av nazister som vilsna ungdomar som behöver nya kompisar med bättre åsikter och så löser sig allt. Det är inte så det ser ut idag. Nu är de ju akademiker, inte alls dumma i huvudet, de vet vad de håller på med och då hjälper det inte att ha en dialog med dem.

Parollen ”Sörj inte, organisera dej” används ofta i Sverige, hur gör man om man vill organisera sig feministiskt och antifascistiskt?

Sara: Hitta likatänkande och prata med dem. Gå fram på demonstrationer och prata med folk som håller tal eller ordnar den och säg att du vill organisera dig antifascistiskt.

Emma: Det är inte så himla lätt, det kan vara skitsvärt att ta kontakt med nya personer. Men börja långsamt, i säkra rum, och jobba vidare från det.

Ebba: I Malmö finns det en ganska stor autonom rörelse så det är väldigt enkelt att söka upp lite information på nätet och kontakta någon, men så är det ju inte överallt. Då kan det vara lättare att till exempel starta en ny grupp.

Emma: Den här super häftiga antifascistiska rörelsen kanske inte är så lätt att börja med, och det kanske man inte ska heller om man inte är så erfaren. Men man kan hitta liktänkande på internet, på olika forum eller Facebook, använda sig av de verktyg som finns.

Sara: Men gör det, sörj inte, organisera er. **A**

Emma, Sara och Ebba heter egentligen något annat.

VI ÄR KVINNOR, VI ÄR HIPHOP

**INTERVJU MED
REBECA LANE**

En ny generation latinamerikanska kvinnliga rappare positionerar sig på hiphopscenen. Där konfronterar de den machokultur som finns både i deras hemländer och i hiphopvärlden. Guatemalanska Rebeca Lane är en av tolv hiphopare som medverkar på skivan, "Latinoamérica Unida", av kollektivet "Somos mujeres, Somos hip hop" (Vi är kvinnor, Vi är hiphop).

**MIN RAP ÄR INTE FEMININ BARA FEMINISTISK
JAG SÖKER INTE MAKT EFTERSOM JAG ÄR ANARKIST
JAG VILL INTE DOMINERA JAG ÄR ARTIST**

FRÅN LÅTEN SVART FLAGGA

Rebeca Lane är rappare och poet. Hon identifierar sig också som lesbisk anarkist och feminist.

De senaste åren har hon mest ägnat åt hiphop, men poesin ligger henne fortfarande varmt om hjärtat, vilket märks inte minst i hennes texter. Genom dessa konstnärliga uttryck beskriver hon vad hon känner och tänker om förtryck och kamp, både på en personlig och samhällslevelig nivå.

– För mig är hiphopen det viktigaste just nu. Inte bara för att uttrycka mig utan för att förverkliga mig, säger Lane.

Hennes självförverkligande har dock inget att göra med den klassiska hiphopens strävan efter ryktbarhet och glans. För Lane är musiken ett medel för att

medvetandegöra. Hon vill att musiken ska få människor att vakna upp och börja ifrågasätta saker.

– Det är en sak att vara medveten och en annan att ha en politisk intention med sin hiphop. Det är en minoritet som använder hiphop som politiskt verktyg, säger hon.

På skivan, "Latinoamérica Unida" av kollektivet "Somos mujeres, Somos hip hop" (Vi är kvinnor, Vi är hiphop), som släpptes på Soundcloud tidigare i år sjunger Rebeca Lane om hur musiken dämpar hunger och lindrar depression, men även om hur dess kraft får människor att resa sig.

"Somos mujeres, Somos hip hop" började med en festival i Ecuadors huvudstad Quito anordnad av rapparna Roja, som egentligen heter Mariela Salgado och Venus, Eliana Castillo, som bildar hiphopduon Rima Roja en Venus. Nu har det växt till ett kollektiv med medlemmar

från Mexico, Guatemala, Costa Rica, Venezuela, Colombia, Ecuador, Peru, Bolivia, Chile och Argentina. Den officiella videon kan ses på youtube.

Majoriteten av kvinnorna på skivan sjunger om gemensamma erfarenheter från det dagliga livet i de latinamerikanska samhällena präglade av fattigdom, djuprotad ojämställdhet och ojämlikhet, bristande och ojämlig tillgång till sjukvård, sexualundervisning och preventivmedel, abortförbud, människohandel, våld i hemmen och på gatan, våldtäkter och mord på kvinnor samt rasism mot de många ursprungsfolk som lever på kontinenten. Bland de 25 länder i världen med flest mord på kvinnor finns hälften i Latinamerika.

GUATEMALAS HIPHOPSCEN

I Guatemala har hiphopen och de fyra elementen: breakdance, DJ:s, graffiti och rap, varit en del av ungdomskulturen sedan runt år 2000.

– Att komma ut som solo-hiphopare blev dock en chock för mig, trots att jag hade börjat på poesiscenen och hade erfarenhet som rappare från mitt band, Ultima dosis. Det blev plötsligt så uppenbart att den machismo och det våld som utövas ute i samhället reproduceras i den minivärld som hiphop-världen är, säger Rebeca Lane.

Lane uppskattar att det för tre år sedan fanns tolv kvinnliga guatemalanska rappare och nu ett 20-tal. Men inräknat de fyra elementen är det betydligt fler.

– Inom hiphopen är tendensen att klassificera oss som en separat genre av feminina hiphoppare och inledningsvis försökte den manliga majoriteten att få oss att konkurrera inbördes. Vi hålls också separerade från de scener och hiphop-evenemang som anordnas.

Den taktiken verkar delvis ha lyckats för att splittra de kvinnliga hiphoparna.

– En del väljer att sjunga om sina erfarenheter som kvinnor, men vågar av rädsla inte uttala sig som feminister.

Enligt Lane är det stigmatiserat att vara feminist både i hiphopvärlden och i Latinamerika i stort, men själv upptäckte hon den tidigt i livet.

– Jag tror att många av oss kvinnor föds med hiphopen i själen, men vi vet inte att den har namn och teori, säger hon.

Samtidigt är ordet i sig inte viktigt, menar Lane, utan det som spelar roll är att alla deltar och visar på handling genom att arbeta för att ena och jobba tillsammans utifrån en position helt utan privilegier.

Men hiphopen tjänar också ett personligt syfte enligt Lane: att kunna ta sig ur passiviteten, den privata sfären och frigöra sig från de traditionella roller som tillskrivits kvinnorna.

– När du väl träder in i hiphop-världen märker du inte först machokulturen, eftersom det är andra koder och andra typer av relationer som råder där, säger hon.

Att Lane har valt att sjunga om hur hon ser på hiphop-världen, har dock gjort det svårt för henne att vara en del av den, säger hon.

Hon har inte bjudits in till något renodlat hiphop-evenemang som soloartist i hemlandet, utan bara välkomnats tillsammans med den grupp, Última Dosis, som hon också sjunger i. Däremot har hon turnerat flitigt i regionen och spelat på festivaler och gett konserter i de centralamerikanska länderna Nicaragua, Honduras och Costa Rica och grannlandet i norr, Mexiko.

Erfarenheterna har fått Lane att inse hur viktigt det är för kvinnliga latinamerikanska hiphopare att bygga relationer och nätverk och utbyta erfarenheter för att sprida musiken. Det centralamerikanska nätverket, "Somos guerreras" (Vi (kvinnor) är krigare), som även har gjort en sång med samma namn, har hon själv tagit initiativ till.

– Vi försöker genom forum och festivaler stärka utöandet av kvinnliga hiphopare som grupp för att kunna ta mer plats och göra arenorna till våra, förklarar Lane.

Det viktiga arbetet för att uppnå social förändring måste vara en process som går via utbildning, samtal, kunskap och organisation, menar hon.

KULTURENS LÅGA STATUS

Rebeca Lane, som egentligen heter Rebeca Vargas, kommer från en familj av poeter och fotografer. Hon beskriver själv platsen för sin uppväxt som en där kulturen var lättillgänglig och uppskattad. Samtidigt lever hon i ett samhälle där kulturen är lågt värderad och det i stort sett är omöjligt att försörja sig som kulturarbetare.

Hon fick också med sig en social medvetenhet hemifrån, vilket framförallt berodde på att fastern, som var poet och gick med i gerillan, försvann 1982 – en händelse som tystades ned tills Lanes generation, femton år senare, började ställa frågor.

Därefter engagerade hon sig för att bli en del av återupprättandet av historien och dokumentera de brott som begåtts under det 36-åriga inbördeskriget, då 200 000 människor mördades, majoriteten från ursprungsbefolkningen. Idag har hon en mer anarkistisk vision kring vad hon vill uppnå.

– För mig handlar anarkismen om att bryta vertikala strukturer och skapa fler horisontella utrymmen. Det ger ett ökat demokratiskt deltagande och ger utrymme för konsensus. Och jag ser det inte som en utopisk vision utan jobbar med det i konkreta former bland annat när jag håller hiphop-workshops, säger hon.

Tidigare hade hon ett radioprogram i en hiphop-kanal på nätet. Där bröt hon mot tabun genom att prata om det som annars är nedtystat i samhället.

– Guatemala är ett väldigt traditionellt och religiöst samhälle. Religionen representerar inte det den borde, en frigörande andlig kraft, utan används för att underkasta, vilket leder till ett förljuget samhälle, säger Lane.

Hon beskriver det som att de under generationer har levt i en terrorstat, som förtrycker och är extremt konservativ.

Det förklarar enligt Rebeca Lane varför människor böjer ner huvudet, säger ja till allt och tittar bort när en medmänniska blir slagen. Solidariteten får helt enkelt stå tillbaka för överlevnaden i vardagen.

Det är makronivån. På mikronivå är de traditionella könsrollerna mycket trånga, särskilt för kvinnorna.

– Det råder ett fullständigt förnekande av kvinnans möjligheter att vara fri, att välja sin sexualitet, hur hon vill bli sedd, uttrycka sig och i vilka utrymmen hon vill röra sig.

Rebeca Lane menar att det gäller även inom revolutionära och konstnärliga områden. För att få plats krävs det att vi omvandlar oss och uppvisar maskulinitet.

– För mig ska den feministiska hiphopen vara en frigörande handling, inte en underkastelse för den revolutionära macho-hiphopen, slår hon fast.

"Somos mujeres, Somos hip hop" är ett exempel på just ett frigörande hiphop-projekt genom vilket en ny generation latinamerikanska rappare har brutit ny mark, rivit gränser och tagit plats på kontinenten. "Hiphopen är inte död, den har lärt sig spanska", som mexikanska Audry Funk, en annan av kollektivets medlemmar sade i en artikel i the Guardian tidigare i vår.

Det är svårt att se vad som skulle kunna stoppa dessa kvinnliga rappare från att nå nya framgångar. Deras kamp ansluter sig till en historisk kamp med djupa rötter och de har något viktigt att säga. **A**

Skribenten är frilandsjournalist och bosatt i Panajachel, Guatemala

NADIA VERA

FEMICIDIOS

DEN 31 JULI hittades fem personer mördade i en lägenhet i Mexiko City. Alla hade skjutits i huvudet och deras kroppar bar spår av våld.

Kort efter händelsen offentliggjordes namnet på ett av offren, fotojournalisten Rubén Espinosa, som bland annat arbetade för den grävande mexikanska tidningen Proceso. Hans namn kablades ut i nationell och internationell media, medan de fyra kvinnorna, vars kroppar också återfanns i lägenheten, förblev anonyma. Detta trots att kvinnorna, skulle det snart visa sig, bar spår av att ha utsatts för sexuellt våld/tortyr och våldtäkt innan de sköts.

Alternativa medier började dock snabbt gräva fram uppgifter och backades upp av

— ÄR MORDOFFREN UNGA. OGIFTA KVINNOR MISSTÄNK-LIGGÖRS DE OFTAST I MEDIERNAS ÖGON. VILKET ÄVEN PÅVERKAR ALLMÄNHETENS SYN PÅ DEM.

feminister, människorättsaktivister och familjemedlemmar. Så formades historierna kring vilka kvinnorna var och vad som hade hänt dem, vilket sedan spreds via sociala medier.

En av de mördade kvinnorna var den 32-åriga politiska aktivisten och kulturarbetaren Nadia Vera från Chiapas i södra Mexiko. Hon och Espinosa rapporterades vara vänner från delstaten Veracruz, där de båda hade bott och arbetat. Vera var utbildad antropolog, producerade program för sociala medier och var verksam i delstatshuvudstadens Xalapas studentförening.

Som politisk aktivist tillhörde Vera en bred social proteströrelse, i vilken studenter, akademiker och andra sociala organisationer ingick. Hon var också medlem i #YoSoy13Xalapa en lokal organisation som visade sitt missnöje med den utbredda korruptionen och sökte sanningen bakom försvinnanden och mord i delstaten.

Redan för ett år sedan i en intervju i den oberoende tv-kanalen Rompeviento sade hon att om något skulle hända henne eller någon till henne närstående, så var de skyldiga de lokala delstatsmyndigheterna. Rompeviento skriver att hon i samband med intervjun uppträdde nervöst och hela tiden tittade mot dörren och fönstret för att försäkra sig om att ingen fanns där. Hon mottog dödshot och flydde delstaten.

Rubén Espinosa hade också, enligt tidningen Proceso, lämnat Veracruz ett par månader tidigare på grund av de hot och trakasserier han utsattes för. Han hade vid ett tillfälle fotograferat delstatsguvernören, Javier Duarte, iklädd en poliskeps. Det fotot publicerade tidningen Proceso på förstasidan med titeln "Veracruz, laglös delstat" – ett nummer av tidningen som Duarte sedan ska ha försökt stoppa. Guvernören, Duarte, var även den person Nadia Vera pekade ut i den inspelade intervjun.

– Journalisters osäkra situation i Mexico är väldokumenterad och utgör ett allvarligt hot mot landets demokrati, menar Jennifer Clement, författare och tidigare ordföranden för PEN-Mexiko.

Bara i Veracruz har flera journalister mördats under det senaste året.

De andra kvinnorna, vars torterade kroppar återfanns i lägenheten, var den 18-åriga studenten Yesenia Quiroz Alfaro från Baja California, en anställd hemhjälp som hette Olivia Alejandra Negrete Avilés och kom från delstaten Mexiko, och Mile Virginia Martín, 29 år från Colombia – hennes namn offentliggjordes på begäran av familjen.

Den här händelsen och rapporteringen kring den är ett exempel på hur våld mot och mord på kvinnor fortsätter osynliggöras gång på gång. Här mördas fyra kvinnor och en man. Rubrikerna som sprider sig som en löpeld över världen berättar att en fotojournalist är död. Att han må ha varit lite "kändare" medialt än de andra är inte en ursäkt.

Precis som Alice Driver visar i boken *More or Less Dead* förblir de kvinnliga offren anonyma i mediareporteringen. Istället spekuleras det i deras livsstil. Så även den här gången. Nadia Vera, Yesenia Quiroz Alfaro, Olivia Alejandra och Mile Virginia Martín levde på egen hand, försörjde sig och hade ett liv utanför hemmet.

– Är mordoffren unga, ogifta kvinnor misstänkliggörs de oftast i mediernas ögon, vilket även påverkar allmänhetens syn på dem. Så istället för att ses som offer förvandlas de till medskyldiga, säger Driver.

OM DET INTE vore för den motkraft som sociala rörelser, människorättsorganisationer och alternativa medier utgör skulle Nadia V, Yesenia Q, Olivia A, Mile M och alla andra hundratals kvinnor som mördas i Mexiko varje år förbli höljda i mörker och glömmas bort.

Genom att bryta tystnaden förvandlar dessa sociala rättviseaktörer de döda kropparna räknade i siffror till människor med ett förflutet och drömmar om en framtid. Detta hjälper oss att se och förhoppningsvis bättre förstå att det handlar om ett utbrett brutalt våld mot och mord på kvinnor. De är så många att de fått ett eget namn i Latinamerika, femicidios. **A**

Skribenten är frilandsjournalist och bosatt i Panajachel, Guatemala

KVINNORNA ÄR NYCKELN TILL FRED I SOMALIA

– VI VILL HJÄLPA
ANDRA FLICKOR ATT
SJÄLVA BESTÄMMA
ÖVER SIN FRAMTID.

FAIZA ABDULLAHI MOHAMED

EN GRUPP UNGA somaliska flyktingkvinnor vill väcka uppmärksamhet om faran med könsstypning och tidiga äktenskap bland flyktingflickor i Ugandas huvudstad Kampala.

En svettdroppe rinner ner för Sumeya Omar Osmens kind och fångas upp av hennes hijab. Hon har inte ens märkt den utan fortsätter målmedvetet klippa bitar av det färggranna tyget framför sig. Hon och sju andra flickor sitter vid ett bord på en innergård i en av Kampalas fattigare stadsdelar. Flickorna träffas två gånger i veckan för att tillverka anteckningsböcker och diskutera flyktingkvinnornas ställning.

Gruppen har som slogan "Flyktingflickor bryter tystnaden" och en del har på sig t-skjortor med texten.

– Vi vill hjälpa andra flickor att själva bestämma över sin framtid. Somaliska flickor gifter sig ofta väldigt tidigt och nästan alla har blivit könsstypade. Vi försöker tala med mammor för att de ska sluta med det, säger Sumeya, som är 19 år och gruppens ordförande.

Bredvid henne sitter Faiza Abdullahi Mohamed och smetar lim på ett tygstycke som Sumeya precis har klippt ut. Det ska bli pärm på anteckningsboken. De fick startkapitalet från Finlands flyktinghjälp och genom att sälja böckerna försöker de unga kvinnorna få lite extra inkomster till familjen. Att hitta jobb i Kampala är svårt, speciellt om du är kvinna, flykting och bär slöja.

– När vi går till marknaden brukar folk ibland riva av oss slöjan och kalla oss al-Shabaab, säga att vi ska fara tillbaka därifrån vi kom. Det är svårt för oss att få anteckningsböckerna sålda, det är få som vill köpa av oss, berättar Faiza.

Faiza är 19 år och mamma till fyraåriga Mariam. Pappan försvann när hon var gravid, men också han var somalisk flykting.

– Det är inte lätt när man blir mamma som så ung. Jag kunde inte gå i skola och har svårt att försörja oss. Jag har tur som bor med min mamma, många andra flickor har kommit helt utan familjemedlemmar, och de är speciellt utsatta för sexuellt våld och tvångsäktenskap, säger Faiza.

En av dem som kommit ensam är 20-åriga Arab Daahir Haash. Hon kan inte läsa, har aldrig fått gå i skola och har försörjt sig som hemhjälp. Men förra veckan kastades hon ut utan förvarning, och sover nu där hon hittar husrum för natten.

För att sprida sitt budskap brukar flickorna bland annat uppföra små skådespel. De dansar och rappar emot könsstypning och för att flickor ska få gå i skola. De säger att budskapet oftast tas emot positivt, men visst finns det många som är emot dem.

– Vi ignorerar dem oftast, så länge de inte gör oss fysiskt illa. Det viktiga är att vi talar av egen erfarenhet, att vi kan berätta att det har hänt också oss. När man blir könsstypad är

risker större att man dör i barnsäng och det gör väldigt ont att ha mens, ha sex och att föda, säger Sumeya.

Flickorna vill också vara exempel för andra genom att visa att också somaliska flickor kan gå i skola. Men det är svårt i Kampala, där skolavgifterna är höga om man vill ha bra utbildning. Dessutom är undervisningen på engelska, vilket bara en del av flickorna talar. Men Basro Abdi Ahmed har nyligen börjat lägstadiet – som 18-åring. Sumeya för sin del drömmer om att bli barnskyddsombud.

– Jag har gått igenom så mycket själv och sett hur flyktingbarnen far illa. Jag vill stöda flickor så att de kan bli starka individer och föra det vidare till sina barn. Då kan vi långsamt se en förändring, säger Sumeya.

I det långa loppet vill kvinnorna bygga upp ett bättre Somalia. De flesta längtar hem och vill åka tillbaka bara det blir fred.

– Om männen i Somalia bara respekterade kvinnor mera så skulle Somalia ha en chans att få fred. Nu leder feltolkning av religionen till att män tror att de är mer värda än kvinnor, och det återspeglas i hela samhället, också i kriget.

Det är 16-åriga Aisha Mohamed Ali, som hittills suttit tyst, som talar.

– Kvinnor måste ha rätt till utbildning och måste få studera på universitet, fortsätter Aisha, som är den yngsta medlemmen i gruppen.

De andra berättar att Aisha drömmer om att bli Somalias president. Hon viftar blygt bort det, men säger allvarligt att det aldrig kan bli en lösning på konflikten om inte kvinnorna i landet får utbildning och om inte alla tas med i beslutsfattandet.

– Det finns nästan inga kvinnliga politiker i Somalia. Genom att sprida information kan man få förändring på det. Att ge kvinnor mer rättigheter är nyckeln till fred.

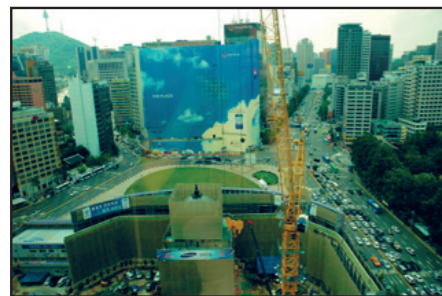
Jag frågar hur feminismen i Somalia ser ut. De unga kvinnorna ser helt oförstående ut. De har aldrig hört om feminism. **A**

*Skribenten är frilansjournalist,
kaffeälskare och wannabe globetrotter*

En lag om könskvotering inom politiken infördes år 2000. Lagen har lett till positiva spridningseffekter men partierna respekterar inte lagen och effekterna har avstannat. Efter femton år av kvoteringserfarenhet och en stark inledning på demokratiseringsprocessen

är demokrati åter Sydkoreas största utmaning. Det femte parlamentsvalet sedan lagen infördes står för dörren och det är dags för journalister att göra sin beskärdade del i arbetet för att stärka de medborgerliga och politiska rättigheterna.

SYDKOREANSK POLITIK BEHÖVER MER ÄN KÖNSKVOTERING

En lag om könskvotering inom politiken infördes år 2000. Lagen har lett till positiva spridningseffekter men partierna respekterar inte lagen och effekterna har avstannat. Efter femton år av kvoteringserfarenhet och en stark inledning på demokratiseringsprocessen är demokrati åter Sydkoreas största utmaning. Det femte parlamentsvalet sedan lagen infördes står för dörren och det är dags för journalister att göra sin beskärdade del i arbetet för att stärka de medborgerliga och politiska rättigheterna.

Sydkorea är bland de länder i vilka könskvotering inom politiken diskuteras. Denna diskussion inleddes tidigt i övergången från militärdiktatur till civilt styre. De civila politikerna visade intresse för kvotering som ett av flera sätt att vinna folkets förtroende och efter många

JISO YOON OCH KI-YOUNG SHIN

KVOTERINGSLAGSTIFTNINGEN BEHÖVER DÄRFÖR FÖLJAS AV ANDRA ÅTGÄRDER OCH STRATEGIER I EN INKLUDERANDE PROCESS. SOM TILL EXEMPEL ATT PLACERA KVINNOR HÖGT PÅ VALLISTORNA.

diskussioner om kvoterings för- och nackdelar lade landets alla kvinnoorganisationer sina skiljaktigheter åt sidan och slöt upp kring ett förslag om en kvoteringslag. Olika steg togs och en lag om könskvotering inom politiken infördes 2000.

I dag utgör kvinnor 15,7 procent av parlamentsledamöterna i Sydkorea (i de lokala och provinsiella parlamenten är andelen kvinnor 22,9% respektive 15 procent). Det är under genomsnittet i Asien, 19 procent, som i sin tur ligger under det globala snittet på 22,1. Men det kan också jämföras med hur det var 1996, då tre (3) procent av parlamentsledamöterna i Sydkorea var kvinnor.

Det har alltså skett en förbättring, men om kvoteringslagen hade följts hade den varit större – då skulle det nu finnas 33,6 procent kvinnliga ledamöter, 101 av totalt 300, i nationalförsamlingen, till skillnad från dagens 47. I World Economic Forums index Global Gender Gap som mäter jämställdhet mellan könen ligger Sydkorea på 117:e plats (2014), av 142 länder, vilket är anmärkningsvärt bland annat med tanke på att landet nu är världens femtonde största ekonomi.

FORSKNING KRING KVOTERINGSLAGEN

Kvoteringslagens svaga genomslag har lett till många vetenskapliga studier, och det faktum att de två senaste regeringarna inte har brytt sig om att utveckla någon strategi för att förändra attityderna och öka kvinnornas politiska representation har lett till en fördjupad och utbredd debatt om kvoterings effekter. I *Women's sustainable representation and the spillover effect of electoral quotas in South Korea* (2014) konstaterar Ki-young Shin, professor i statsvetenskap vid Ochanomizu universitet i Tokyo, att partierna i stor utsträckning har följt lagen om kvotering vid proportionell representation, men endast undantagsvis respekterat kvoteringslagen vid val till enmansvalkretsarna.

Ki-young Shin menar att kvoteringslagen, trots att den har tillämpats i mycket begränsad utsträckning, har haft en positiv effekt eftersom många av de kvinnor som varit ledamöter i nationalförsamlingen genom proportionell representation har valt att fortsätta inom politiken och ställt upp i val till enmansvalkretsen. Därigenom har de ökat den kvinnliga representationen i enmansvalkretsarna trots att partierna där inte respekterat kvoteringslagen.

Denna positiva spridningseffekt kommer sig av att kvinnor får tillfälle att skaffa sig erfarenheter som leder till större tilltro till den egna kapaciteten, vilket i sin tur leder till att de vågar ställa upp i valet till enmansvalkretsen. Väljare å sin sida hinner upptäcka, lära känna och få

förtroende för politikerns förmåga. Det faktum att man endast kan sitta en mandatperiod som representant för partiet gör att det finns rörelse i det politiska systemet och att fler har möjlighet till denna förtroendestärkande erfarenhet, menar Shin.

Konstitutionen förbjuder könsdiskriminering, kvinnor har samma politiska rättigheter som män och ansträngningar har gjorts genom till exempel kvoteringslagstiftningen. Men de grundläggande hindren kvarstår: ”Informella samtal, tjänst mot gentjänst och exklusiv nätverkspolitik kommer att försvinna med tiden, men än är vi inte där”, som Bong-scuk Sohn, grundare av Centrum för koreanska kvinnor och politik och parlamentsledamot 2000–2005 för Demokratiska millenniepartiet (idag Förenade demokratiska partiet och det största oppositionspartiet), kommenterade läget härom året.

Korruptionen är utbredd och den konfucianska traditionen, som har befast uppfattningen om mannens överhöghet, är fortfarande stark. Tillsammans med auktoritär ledarstil och ingrodda fördomar mot kvinnor inom institutioner och i förvaltning utgör dessa de främsta hindren för en god deskriptiv representation – att det är en jämn könsfördelning i de politiska församlingarna – och en god substantiell representation – att kvinnors intressen företräds på ett bra sätt. Kvoteringslagstiftningen behöver därför följas av andra åtgärder och strategier i en inkluderande process, som till exempel att placera kvinnor högt på vallistorna. Men de idag största politiska partierna erbjuder inte något stöd och saknar långsiktiga strategier för att nå upp till kvoteringslagstiftningen. Det kom därför inte som en överraskning när det uppdagades att nuvarande regeringspartiet, konservativa Saenuri-dang, har använt mer än hälften (52,6 procent) av de statliga fondmedlen – vilka från och med att kvoteringslagen infördes skulle underlätta för partier att införa kvotering – till att betala löner åt kvinnor anställda av partiet.

Denna utveckling har lett till att de sydkoreanska kvinnoorganisationerna nu i allt större utsträckning arbetar mot de politiska partierna, för att få dem att utveckla program och aktivt stödja kvinnor som kandiderar eller som vill kandidera. Kvinnoorganisationerna arbetar nu också för att rättsliga straffåtgärder skall tas fram för de partier som inte uppfyller kvoteringslagstiftningen.

Enligt Ki-young Shin och statsvetarkollegan Jiso Yoon, vid University of Kansas, är regeringspartiets sätt att använda de statliga fondmedlen ett av många exempel på att kvinnor behöver överbrygga enorma institutionella och icke-institutionella hinder för att bli

nominerade som partikandidater. Det faktum att fonden inte har specificerat hur medlen skall användas gör det svårt att utkräva ansvar, konstaterar Ki-young Shin och Jiso Yoon i rapporten *Mixed Effects of Legislative Quotas in South Korea and Challenges to the Institutionalization of Gender Quotas in Korean Municipal Elections*, som de presenterade vid EU:s fjärde internationella konferens om genus och politik, i Uppsala tidigare i år.

Av rapporterna framkommer även att den goda spridningseffekt som följde valet år 2000 har avstannat. En regelrätt respekt för kvoteringslagen är av stor vikt, men partierna behöver även utveckla strategier för att få och behålla en mängd kvinnliga aspiranter, utveckla program för ledarskapsträning, utse kvinnor till beslutsfattande positioner inom partiet, nominera kvinnor till valbara positioner och tillhandahålla ekonomiskt stöd för kvinnliga kandidater att bekosta kampanjrelaterade kostnader, sammanfattar professor Ki-young Shin och biträdande lektor Jiso Yoon.

DEMOKRATI EN UTMANING

Efter femton år av kvoteringserfarenhet och en stark inledning på demokratiseringsprocessen är demokrati åter Sydkoreas största utmaning. Med tanke på att denna utveckling är direkt kopplad till partiernas brist på strategier för att förändra attityderna och öka kvinnornas politiska representation samt bristande respekt för lagen kan väljare nu behöva hjälp från andra aktörer i samhället.

Den politiska debatten i media är (relativt) fri och den sydkoreanska journalistkåren är känd för att gräva djupt i korruptionshärvor, inom till exempel byggbranschen, där regeringsmedlemmar har funnits med. Nu, med drygt ett halvår till nästa parlamentsval, vore det önskvärt med artiklar, tv- och radioprogram som informerar om andelen män och kvinnor som nomineras och kandiderar (för att säkerställa att varken kvinnor eller män har mer än en viss andel kandidater på vallistorna), önskvärt med fler artiklar om kvinnliga politiker (för att uppmuntra fler kvinnor att ställa upp och på så sätt få fler kvinnliga kandidater, ökad kompetens och därmed ett bättre urval), önskvärt med tv- och radioprogram som visar fram kvinnornas villkor i politiken, journalistik som granskar regeringspolitikens effekt i kvinnors och mäns liv och journalister som ställer partiledare och regeringsmedlemmar till svars för deras bristande respekt för lagen.

Nu, femton år efter att lagen om könskvotering inom politiken infördes, är det dags för journalisterna att göra sin beskärda del i arbetet för att stärka de medborgerliga och politiska rättigheterna. **A**

SYDKOREA ÄR BLAND DE LÄNDER I VILKA KÖNSKVOTERING INOM POLITIKEN DISKUTERAS.

VI SÄGER REVOLUTION

DET VERKAR SOM att det gamla koloniala Europas gurer på sistone envisats med att vilja förklara för aktivister i Occupy, Indignados, handi-trans-queer-intersex och postporn-rörelserna att vi inte kan göra revolution eftersom vi inte har en ideologi. De använder ordet "ideologi" som min mamma använde ordet "make". Nåväl, vi behöver varken ideologier eller makar.

Vi nya feminister behöver ingen make eftersom vi inte är kvinnor. Liksom vi inte behöver ideologi eftersom vi inte är ett folk. Varken kommunism eller liberalism. Eller katolskt-muslimskt-judiskt trallande.

Vi talar ett annat språk. De säger representation. Vi säger experimenterande. De säger identitet. Vi säger multitud. De säger kontrollera förorten. Vi säger blanda om staden. De säger skuld. Vi säger sexuellt samarbete och ömsesidigt kroppsligt beroende. De säger humant kapital. Vi säger allianser mellan flera arter. De säger hästkött på våra tallrikar. Vi säger: låt oss stiga upp på hästen för att tillsammans fly det globala slakthuset. De säger makt. Vi säger förmåga. De säger integration. Vi säger öppen källkod. De säger man-kvinna, svart-vit, människa-djur, homosexuell-heterosexuell, Israel-Palestina. Vi säger: du vet mycket väl att ditt sanningsproducerande maskineri inte längre fungerar...

Hur många Galileier behövs denna gång för att vi åter ska lära oss att namnge saker och oss själva? De för ekonomiskt krig mot oss med

en nyliberal digital machete. Men vi kommer inte att gråta över slutet på välfärdsstaten, eftersom välfärdsstaten också var mentalsjukhuset, integreringscentret av handikappade, fängelset, och den patriarkal-kolonial-heteronormativa skolan. Det är dags att sätta Foucault på en handi-queer diet och skriva Klinikens död. Det är dags att bjuda in Marx till det eko-sexuella arbetsrummet.

Vi kommer inte att satsa på disciplinstaten framför den nyliberala marknaden. Dessa två har redan ingått ett förbund: i det nya Europa är marknaden den enda regeringsprincipen. Staten blir en straffutdelare där den enda uppgiften blir att återskapa den nationella identitetens fiktion genom säkerhetskräck.

Vi vill varken definiera oss själva som kognitiva arbetare eller farmakopornografiska konsumenter. Vi är varken Facebook, Shell, Nestlé, eller Pfizer-Wyeth. Vi vill inte producera franskhet, lika lite som vi vill producera europeiskhet. Vi vill inte producera. Vi är det decentraliserade levande nätverket. Vi förkastar ett medborgarskap som definieras på basis av vår förmåga till produktion eller till reproduktion. Vi vill ha ett fullständigt medborgarskap som definieras genom att dela tekniker, vätskor, säd, kunnande...

De säger att det nya egentliga kriget förs med hjälp av drönare. Vi vill älska med drönare. Vårt uppror är freden, den totala affekten.

De säger kris, vi säger revolution. **A**

Paul B. Preciado är feministisk filosof och queer-aktivist. Texten är först publicerad i den franska dagstidningen Libération i mars 2013. Tack till Olivia Maury och Evelina Johansson för hjälp med översättningen.

MANIFEST: LÅT KROPPARNA BLI VÅRT VAPEN OCH KÄRLEKEN VÅR STYRKA

OUVERTYR

Vi visste att det var på kommande. Att det hade hänt runt om oss, men på platser som kändes åtskilda från oss. Hur skulle människorna i Grekland klara av sina vardagar utan jobb och sjukvård? Hur bakåtsträvande skulle inte den spanska abortlagen bli? Vi såg Europas fasad långsamt falla, det bräckliga ytlagret byggt på resurser som plundrats från andra kontinenter.

Egentligen visste vi det väl. En nationalstat och dess statspolitik bygger endast genomskinliga murar. En union bygger likadana, förutom tappra försök till stängsel och taggtråd i Melilla, Ceuta och på gränser i sydöstra Europa. Inte heller ekonomisk politik bedrivs inom ett begränsat område, utan i ett globalt kapitalistiskt system.

Gränserna är något som nationalisterna när sig på. De är övernärdade. Det var ingen högväg

med extrema vita kammar som sköljde över oss, utan ideologiska politiska beslut som påstods vara nödvändiga. I ordets dubbla mening "fattades" de rätta besluten för vår del. Istället fick vi gapa över de nedskärningar SSS:arna ville påföra oss.

I all hast förklarades jämställdheten uppnådd medan de Andra i all sin mångsidighet bleknade som gråa stöttstenar i något de så kallade folkvalda ville att vi skulle uppfatta som ett gemensamt samhällsprojekt. I detta projekt skulle inte endast kvinnorna dra stråna till stacken, utan också alla de som inte fick eller ville identifiera sig med den vita heterosexuella cis-mannen. De sexuella minoriteterna, de etniska minoriteterna, de funktionsnedsatta, icke-medborgarna, de laglösa.

Känslan av nödläge sprider sig. Den är handgriplig och förnimbar överallt i metropoler och på landsbygden, över hela den europeiska kontinenten. Vi delas upp i de som har och de som får slita för det lilla de kan tänkas få. Ett obestämt kontinuum där alla mår dåligt.

Städer som fylls av människor – trötta, ensamma, besegrade. Då vi en efter en accepterat lögner om nedskärningarnas nödvändighet är en tävlan i överlevnad det enda som återstår.

Arbetande kroppar i Europas metropoler sliter i ett accelererande tempo, omringade av obegripliga mängder kapital som alltid kommer att befinna sig utom deras räckvidd. Då arbetsdagen tar slut går var och en hem till sina kalla och fuktiga hus som de inte har råd att värma. Eller så går de aldrig hem. Har de kanske aldrig lämnat sitt hus?

Det är nu vi skall minnas: vi behöver inte vara så här ensamma och olyckliga. Vi behöver inte arbeta så här mycket. Vi behöver inte bli för trötta för att göra motstånd.

MAMMOR HAR MAKT, MEN INGET VAL

Vi har blivit serverade förljugna föreställningar om ett post-feministiskt samhälle. En behöver inte titta längre bort än på sin egen mamma för att finna motbevis. Hon som lagar maten när du kommer på besök. Hon som oroar sig för din framtid. Hon som ger dig en stor del av den kärlekskraft du behöver för att orka med ditt liv.

Mamma fixar födelsedagspresenter, hjärtesorger och picknickkorgar. Mammor är bäst, men mammor är dessutom en fruktansvärt viktig del av det kapitalistiska systemets fortlevnad. Det reproduktiva och emotionella arbetet är en outbytbar del i kapitalackumuleringen. Vi ser därför ingen utväg i att anställa en annan kvinna som gör arbetet i stället, hon jobbar fortfarande gratis hemma hos sig. Om det inte vore för allt oavlönat arbete framför allt mammor gör med sina kroppar, sina hjärtan och sin tid så skulle inget samhällsligt system existera, ännu mindre reproduceras.

Mammor har makt, men inget val. Mammor kan inte sluta ta hand om sina gamla och sjuka föräldrar. Mammor kan inte sluta ta hand om sina deprimerade aktivistbarn. Mammor kan inte sluta gå till jobbet, vilket ofta är ett jobb där de får ta hand om främmande människor, andras mammor.

Nedskärningspolitiken biter sig in på huden som om den vore en krigsföring riktad mot mammor. Kvinnor har kämpat hårt för välfärds-systemet som har avlastat deras påtvingade börda, genom lika tillgång till dagvård, utbildning, sjukvård och äldreomsorg, det välfärdssystem som länge saboterats och nu utan dröjsmål fördärvas. Mammor behöver inte bära en ännu tyngre last på sina axlar.

Vi är inte nostalgiska. Även om välfärden varit av värde för den som motsvarar konstruktionen av den "finska mamman" drömmer vi inte om att bevara det här systemet – vi vill mycket längre än så. Vi går inte med på att systematiskt exkludera kroppar som uppfattas som avvikande. Vår gemenskap slutar inte vid kärnfamiljen. Istället vill vi se mammor organisera sig och störta det nuvarande systemet som grundar sig på ojämlikhet och upprätthåller snäva normer.

Vi har också sett hundratals mammor erbjuda sina frivilliga händer i det vissa kallar flyktingkris, vad som snarare är en migrationspolitikens kris rotad i nyliberala åtstramningar. Genom denna förvrängning av krisens härkomst har rasismen och högerextremismen fått mer direkta former och fler felaktigt underblåsta argument.

Men vi kan inte hjälpa de utsatta i all evighet. Att hjälpa är ett privilegium som alla inte har, därför måste vi förändra. Vi som i all vår heterogenitet kunde skapa en gemensam kamp emot samhällets förtryckande maktstrukturer. Inte minst emot nationalstatens klassificeringsmekanismer som delar upp oss i mer eller mindre privilegierade medborgare i den hierarkiska mobilitetsregimen.

Utgångspunkten vi väljer i vår globala kamp är vår lokala förankring och vårt stadsutrymme. Genom att träffas och stifta nya bekantskaper kan vi tillsammans använda oss av rätten till staden. Genom autonom kunskapsproduktion kan vi beslagta kunskapen om våra rättigheter och våra liv och genom att bli experter på lagen kan vi förbereda oss på och motbevisa falska påståenden om 'oss och dem'.

MOTSTÅND GENOM KÄRLEK

Så vad är det vi vill? Världen runtomkring oss faller i bitar och vi uppmanar till att störta systemet som om det var det minsta vi kunde göra.

För att kampen ska bli vårt tillstånd och vår hållning, vårt sätt att röra oss genom städerna, måste vi analysera vad som gör oss starkare och svagare. Det finns en individualism som manifesterar sig som en kär-

na djupt inom i oss. Vi måste bryta oss loss från detta och återuppbyggas som nya människor. Vara med varandra, lita på varandra och framför allt älska bortom heteronormativitetens grepp. Vi behöver inte vänja oss vid olycka och lära oss att tolerera ondska. Som om det vore möjligt att hitta en mellanväg mellan misären och möjligheten att leva lyckligt.

Medan ordningsmakterna skapar fronter mellan antirasister och de som vill stänga gränserna växer berget av is sig starkare under ytan. Det här är ingen jävla dialog om polarisering av politiska åsikter eller sammandrabbningar mellan extremrörelser. Det här är kärlek satt mot den värsta sortens hat och vi hade väl aldrig tänkt låta det ske framför våra ögon? Under tiden som de slentrianmässigt höjer högerarmen i en vinkel mellan lodrätt och vågrätt vilar ordningsmakten teleskopbatongerna i sina händer med ryggen tryggt vänd. Åt fel håll.

Det här är dagarna då makten över stadsrummet måste återtas, då kampen är utgångspunkten och vägen ut, förbi och bortom. Tillsammans utgör våra kroppar ett funktionellt kollektiv där vi kräver tolkningsföreträdet.

Gatan är kampens hjärta och där vi förkroppligas: muskulösa armar som slår på trummornas skinn, vakna blickar som menar allvar, munnar som ryter, fötterna över den välvaxade porschen i stans rikare kvarter, de bara bröstet som tar studs i takt med de demonstrativa ropen. Fuck the cis-tem! Inga rasister på våra gator! Allt åt alla! No borders, no nations!

En kropp i demonstration är en kropp i ett tryggt rum. Vi vägrar internalisera era övertramp, era blickar, er påtvingade intimitet. Gatan är där vi tar vid, platsen därifrån vi fortsätter tills kärlek och trygghet genomsyrar även de mest avlägsna skrymslen runtom oss. Tills det patriarkala systemet och fascismen inte längre manifesteras i något av våra rum.

Vår kärlek glöder starkare för varje stund. Det är det som är motstånd och det som gör oss fria. Stärkta av massan rör vi oss framåt orörbara, ostoppbara. En karavan av hundratusen systrar. **A**

Qvintetten

BREV TILL HON SOM FANNS

INNAN ORDET HEN

ASTRA GAV MIG fyra till sjutusen tecken. Med dessa tecken skriver jag historien som jag skulle ha velat läsa när jag var tretusensexhundra dagar yngre. Tretusensexhundra dagar låter inte så mycket. Men vet ni. Det är tio år.

Min kropp var aldrig min. Den var kanske inte er, men heller inte min. Dess strukturer drogs av andras ögon. Ögon drog upp linjer så tigha att ingenting sipprade ut. De band mina nerver till huden. Det värkte alltid i november. Jag drog mina kroppar tätare omkring mig. Huden blev gråare. Runt mina bröstvärtor växte det svartare, längre hårstrån. Det var för kallt inuti mig. Det var en utdragen kamp som fortfarande drar över mina skuldror. Mina blodkärl andades inte ordentligt på flera år. De strävaste av hårstråna drog jag ut med pincetter. De kallaste av sommardagar svepte jag halsdukar kring mina kroppar.

Jag flyttade bort. Jag flyttade längre bort. Och mina kroppar slutade hungra. Detta är endast en historia bland alla andras. Men det är en historia som måste berättas igen och igen. För i Pampas skrivs det insändare om hur religionen botar oss. I riksdagen röstas det om huruvida vi får gifta oss. Det finns ingenting som kräver att queera personer ska gifta sig, men kraften som kräver att vi inte ska göra det borde inte finnas. Det här är en berättelse som jag skulle ha velat läsa när jag var yngre. Det här är en berättelse om en kärlek som är politik som är kärlek.

ASTRA gav mig fyra till sjutusen tecken. Det här är en historia utan början och utan slut. Detta är androgynitet. Detta är en hyllning till det som finns mellan det feminina och maskulina. Detta någonting som jag hittade på ett fönsterbräde i Europa. Någonstans mellan här och då hittade jag min egen kropp. Ett uttryckssätt som jag inte tidigare erfarit. Någonstans mellan en stad i Österbotten och Berlin föll jag ur de kroppar jag tidigare haft. Det som var kvar behövde näring. Det behövde andas, det behövde beröras. Jag lärde mig att älska androgyna kroppar.

Jag kände mig alltid som den som aldrig anlände. Troligtvis för att jag aldrig startade. Jag bara gjorde. I något skede hann jag ikapp

mig själv. Jag viker ihop benen under mig, andas in luften i Berlin som redan andats av andras lungor och skriver. Skriver till mig själv för tretusensexhundra dagar sen. Den versionen av mig som mätte sig enligt någon annans måttstockar. Den som aldrig kände sig bekväm, men inte riktigt visste varför. Den som kände hur huden skavde mot kläders tyg, den här texten är till henne. Hon som fanns innan ordet hen.

Till dig skriver jag. Det finns andra kroppar att bo i. Det finns andra sätt att existera på. Det tar nästan emot att skriva detta eftersom androgynitet också upplevs på ett homogent sätt av många. Tanken om att en ska se ut på ett visst sätt för att passa in i en queeridentitet. Jag tilldelades alltid en feminin identitet. Min tretusensexhundra dagar yngre version av mig själv försökte passa in i något som var konstruerat för en idealtyp. Det finns ingen absolut femininitet. Inte heller en absolut maskulinitet eller androgynitet. Det finns bara kroppar. Fortfarande värjer jag mig för vad folk tycker om min användning av androgyn om mig själv. Kanske är min kropp inte tillräckligt androgyn för att betecknas så. Men till min yngre versions kropp kan jag idag säga att den är tillräckligt androgyn. Hen räcker till. Efter x-antal år har jag en kropp att existera i. En kropp som har behov. En kropp som inte behöver speglar för att hitta de rätta vinklarna. En kropp som inte värjer sig för beröring.

Kvinnlig maskulinitet. Det handlar inte om hårlängden. Det skulle ta två korta klippta frisyrer innan jag kom till insikt. Samt väldigt många orakade ben och armhålör. Det handlar inte om hårfärgen. Den behöver inte vara röd. Den kan likaväl vara det, men det handlar om någonting annat.

Det är fyratusen tecken. Det är det personligaste. Det är vad vi säger till varandra. Det är komplimangerna. Det är det vi aldrig säger till varandra. Det är blickarna håriga kvinnors armhålör får. Det är min flickvän som säger "hey boi-friend" när jag kommer in genom dörrar. Det är en känsla av odefinierad gemenskap. I Berlin hälsar androgyna kvinnor varje dag på mig med blickarna. I Berlin är det gott att vara. Kära hälsningar till min yngre version som gick in och ut ur spegelbilder och som inte åt söttad yoghurt: Det kommer att komma en dag i framtiden då du äter allt. Och fortfarande är hungrig. En dag då du ser dig själv i spegeln. Och inser att det inte längre är någon annans hud.

Jag drog mig upp ur normerna. Kritiskt står jag numera på sidan av. Ändå kan jag inte helt motsäga det som kallas vardag och rättigheter. Därför vill jag tillägna ett par teckenslag till det vi kallar homoäktenskap.

Jag vill kanske inte gifta mig, men alla dagar kan inte innebära revolt. Queera personer borde motarbeta äktenskapet hör en ofta i queersammanhang. Vi borde hitta andra sätt att leva och verka på. Hörs också ofta. Jag håller med, äktenskapet ska inte vara den största striden. Men äktenskapet ska vara. Det är kallt utanför normerna. När någon säger att queerheten inte ska gifta sig, inte ska eftersträva heterosexuellas sätt att organisera sin vardag, kan jag inte helt hålla med. Alla kan inte vara queera på ett sätt som exkluderar en tillhörighet till normerna. Det måste finnas utrymme för inklusion. Revolt i all ära, men vad ska vi göra med vardagen? Alla dagar i november då ingen revolterar? Alla långsamma söndagar och alla middagar av pestopasta innebär inte alltid revolution. Jag kanske inte vill gifta mig. Jag ställer mig kritiskt vid sidan av. Men jag vill också ha en vardag. Jag existerar även inom dessa strukturer vi benämner samhället. Vi kan inte heller välja bort någonting som vi inte har haft. Det går inte att säga att vi struntar i äktenskapet, eftersom det aldrig var vårt att strunta i.

Sextusen tecken senare. Tio år senare. Hon som fanns innan ordet hen inser att tiden gått framåt. Idag finns det någon som vi kallar hen. Det finns någonting mellan de traditionella sätten att existera på. Det går inte alltid så snabbt som en önskar. Men det går. **A**

Skribenten är genusstuderande frilansjournalist bosatt i Berlin

PÅ LOKALTIDNINGENS INSÄNDARSIDOR
ÄR DET VÄCKRASTE FORTFARANDE
DET SMUTSIGASTE

1.

I min stad bor inga flator
Sömmarna spänner tätt mellan egnahemshus och radhus
Ända bort till församlingshemmet när de
Här drack vi öl i traktorer på torget
Jag har spytt bakom era hus

I min stad bor inga flator
Här läser vi insändare om hur religionen botar oss
På helgerna spelade vi biljard i ett kristet café
Ett år senare trängde tungor ner i halsar bakom parkens träd

Flera år senare fråga någon mig
"men fanns det ingen gaybargaybargaybargaybar?"
Hänskrattet fastnade halvvägs
I min stad finns inga flator

2.

Någonstans i Köpenhamn

Om tisdagarna sitter vi på baren med de röda ballongerna.
Inhalerar det som är till för de gravida.
Vi andas in och ut. In och ut.
Vi andas in helium. Vi andas ut känslor. Vi andas in glitter.
Någon annan andas ut. I några sekunder har vi glitter bakom ögonlocken.
I några sekunder domnar det långsamt med ögonfransarnas kanter.
Gräheten ramlar in bakom svalnande ögonlock.
Det fanns fortfarande tomhet. Andas in och ut. Flera röda ballonger. Skriker.
Vi går ut i regnet. Vi läser upp våra cyklar.
Vi säger det kommer aldrig att finnas tillräckligt med glitter.
Cyklarna skramlar i otakt med vår skrikande hud.
Ditt kött är det enda verkliga. Tankarna kan man aldrig lita på. Det säger vi.
Jag ser dig jag ser dig jag såg aldrig mig.
Ditt kött ser jag. Ett annat sätt att finnas på. Vi kramar varandra.
Någonting slår emot varandra i kramen. Kropparna finns. Kropparna känns genom glittret och gräheten.
Min egen kropp kan jag inte lita på.

3.

Urvalet är större

Jag borde ha tagit mina saker och gått när han sa
Är du en sådan som slickar f i t t a
Jag borde ha tagit mina saker och gått när han sa
Chansen att bisexuella är o t r o g n a är större på grund av
U r v a l e t
Jag borde ha tagit mina saker och gått när han sa
Någonting i dig är s j u k t
Jag tog mina saker och gick en helt vanlig dag
När ingen sa någonting och allting egentligen var helt k i v a
tog jag min självinsikt och gick framåt bortåt ut från självdestruktiviteten

4.

Det androgyna rann över när heterosexualiteten kapitulerar
 Det värkte bland alla kapillärer
 Queerheten rann genom mig
 Lackerad i nagellacket från Halpa-Halli
 Instängd i för många år
 Formad med Gillets rakblad i försök att tämja det strävaste av könshår

Kroppens konturer ritades av klänningar
 Jag köpslog med någons Gud
 Det lustiga var att hen alltid svarade ja
 Massören sa ”vad har du egentligen gjort med din rygg”
 Lungorna och kapillärer låstes med nyckelbens nycklar
 Blodet cirkulerade dåligt
 Luften kom aldrig riktigt in

Det finns för många garderober i våra småstäder
 Alla dessa män jag legat med för att slippa sanning
 Liksom ett opassande klädesplagg
 Tjugofyra män drog jag över
 Innan jag vågade låta fingrar möta läppar
 Det tog flera år innan jag förstod meningen med erektioner
 Hur enkelt det var att inte ljuga

Jag är flatan från en annan gata
 Ständigt går jag ut ur era garderober

5.

Vägen från Andrasjön

Medan jag springer faller höstlöven över
 vägen ner mot sjön utan början i min hemstad
 finns ingen första sjön
 Inga förklaringar, ett ingenting att luta sig mot

*Kvinnorna som klär sig maskulint. Det är lite för mycket'
 Sa en gång mitt sällskap
 Jag svepte min öl tog mina halsdukar och mitt osminkade ansikte och gick
 Alla dessa androgyna kvinnor är det vackraste jag sett*

Någonstans har alternativen fastnat
 För jag har sett hur hennes ögon värker
 Hon som tidigare blev tilltalad som han
 Andrasjön leder till vattnet utanför våra kuster
 Avlägset ropar någon längs med ytan
 Ni måste sluta leta efter den första eller andra sjön
 Det finns ett hav

6.

När jag insåg att jag lovat skriva dikter till ASTRA sa hon
 det skrivs för få lesbiska kärleksdikter
 sa hon medan hon lade sitt hår över mina lager av hud
 Hyn viks åt sidorna medan hennes hår lägger sig över
 all värk och bortglömda årtider
 De säger du vore så vacker med nedsläppt hår svarar jag alltid
 jag har sett hur hennes hår ligger över alla våra fyra axlar
 hur du varje morgon knyter ihop det
 De fortsätter att påpeka hur attraktiv du vore med utsläppt hår
 Det vackraste i det androgynaste har inte betraktarens ögon lärt sig att se

A

Skribenten är genusstuderande frilansjournalist bosatt i Berlin

”JAG TÄNKER ATT KONST OCH POLITIK INTE ÄR SAMMA SAK”

INTERVJU MED
ATHENA FARROKHZAD

MIN MOR LÄT BLEKMEDLET RINNA GENOM SYNTAXEN
PÅ ANDRA SIDAN SKILJETECKNET BLEV HENNES STAVELSER VITARE
ÄN EN NORRLÄNSK VINTER

Vitsvit som baserar sig på Athena Farrokhzads diktverk med samma namn har i höst satts upp av teatern Unga Klara i Stockholm. I det vävs, ur de olika familjemedlemmarnas perspektiv, privata angelägenheter in i de politiska angelägenheterna kring revolution, krig, migration, rasism och vithet. På scen framförs Vitsvit av tre svartklädda skådespelare som talar ut diktverkets sviter betungade av maktstrukturer som etsar sig i minnet:

*Min mor lät blekmedlet rinna genom syntaxen
På andra sidan skiljetecknet blev hennes stavelser vitare
än en norrländsk vinter*

I samband med den aktuella föreställningen ställer ASTRA några frågor till Athena om relationen mellan konst och politik.

Hur ser du på poesins förmåga till samhällsförändring?

– Konsten är alltid samhällelig eftersom den är tids- och platsbunden. Samtidigt finns det ju poesi eller konst som mer eller mindre skriver in sig i sin samtids akuta politiska frågor, som kan vara avgörande för att förstå en världsordning. Jag tänker att konst och politik inte är samma sak, det är viktigt att göra den åtskillnaden. Aktivism är det man gör tillsammans med andra människor, en problembeskrivning och ett skäl till organisera sig för förändring. Aktivism är inget som hamnar på en cv.

I Vitsvit skriver du mycket om språk som en form av ett maktmedel. Hurdan roll ser du att språket spelar i våra kamper mot förtryckande strukturer?

– Många ideologiska kamper som pågår idag syns ju tydligt i kampen om språket. Det finns mycket ideologiska kamper och allt utspelar ju sig, eller i varje fall syns de tydligt i kampen om språket. Språket är det som reglerar samhällets inklusions- och exklusionsmekanismer, med andra ord vem som tillhör ett vi och vem som tillhör ett dem. Det är väldigt mycket som handlar om migrationspolitik och kamp mot rasism och fascism som verkligen är en fråga om vad saker kallas. För oss som driver alternativa ideologiska linjer är ju språket väldigt viktigt just för att det ser ut så, och för att vi också ger oss in i kampen om att definiera saker. Med hjälp av bland annat språket bland försöker vi förskjuta hegemonin åt vårt håll. Begrepp finns det inte en brist på, problemet ligger i vem som definierar begreppen.

Jag tänker lite på migrationspolitiska begrepp som ett praktexempel på det här, till exempel den fysikaliska karaktären kring flyktingströmmar och vågor.

– De är ju naturaliserade begrepp inom den politiska mediala diskussionen och de är väldigt ideologiskt färgade. Just så som flyktingströmmar, eller utanförskap eller integration – *you name it*.

Utanförskap som ett ideologiskt begrepp, hur tänker du kring det?

– Det var ju ett begrepp som den borgerliga alliansregeringen lanserade väldigt hårt. De gick till val med att säga att vi måste bryta utanförskapet, det vill säga att alltså deras definition av utanförskap var folk som ”befann sig utanför arbetsmarknaden” eller folk som inte har levt i Sverige så länge, helt enkelt folk som befinner sig

i samhällets marginaler. Utanförskap är ju i deras definition någon sorts egenskap. Man påstås befinna sig i ett utanförskap som det vore en plats som inte är ett resultat av socioekonomiska processer som har producerat den. De lanserade begreppet för att göra aggressiva arbetsmarknadspolitiska försämringar så att den här gruppen skulle tvingas ta låglönejobb helt enkelt då de gjorde försämringar i socialförsäkringssystemet så att det inte var något människor kunde leva på, att vara sjukskrivna eller så. Det är ett helt ideologiskt system.

Vitsvit har nyss blivit dramatiserad på Unga Klara i Stockholm. Hur önskar du att Vitsvit skulle inverka på den unga publiken pjäsen är riktad till?

– Man kan ju aldrig riktigt veta, jag tänker att varje läsare och varje åskådare möter ett verk på sitt sätt. Men det jag vill och det jag tänker att teatern vill är att låta åskådarna möta en ganska formmässigt komplex föreställning som inte försöker vara pedagogisk eller förklarande eller lättsmält, ”det här ska tonåringen förstå”, utan som förhåller sig till dem som människor kapabla att förstå komplicerade saker. Jag är jätteglad om man kan gå därifrån med känslan att man varit med om en konstnärlig upplevelse som gör en intresserad att läsa mer poesi eller gå mer på teater, eller att man känner sig speglad i några av sina erfarenheter eller att man går därifrån med känslan av att man slutat förstå någonting man trodde att man förstod, ja allt.

Du kämpar för att föra framåt diskussionen om rasism och migration. I Finland har rasismen ökat drastiskt med påhopp på och våldsutövande mot migranter och flyktingar. Har du Athena några tips åt de antirasistiska rörelserna i Finland?

– Det är likadant i Sverige. Bara den senaste veckan har fyra flyktingförläggningar bränts. Det vore förmåtet av mig att ge generella råd, men jag tror alltid man ska låta de som lider de största konsekvenserna av en politisk ordning bli det politiska subjektet i sin rörelse. **A**

I september på tåget över Öresund till Malmö. Det är i dagarna då medierna rapporterar om att den så kallade ”flyktingströmmen” nått även de nordligare breddgraderna. Det är tidig morgon och jag kliver in på en centralstation fylld av familjer som flytt krigen genom Europa. Centralstationen i Malmö ter sig som ett transitcenter där allt står stilla. Under denna tid vädjar de volontärer som organiserat sig till myndigheterna att börja ta sitt ansvar. *Allt åt alla Malmö*, *Kontrapunkt* och *Asylgruppen* är några av de civilgrupper som fysiskt varit på plats på centralstationen och ordnat husrum, mat, kläder och transport åt flyktingarna. Allt åt alla Malmö går den 15:e september ut med en förmaning om att Sverige snart står inför en humanitär katastrof om myndigheterna inte agerar: ”vi har tvingats att utföra det arbete som staten, kommunen och myndigheterna inte utfört själva. [...] Att vänsterorganisationer och kulturhus haft större närvaro och bättre koordineringsförmåga än statliga myndigheter är inget annat än tydligt talande för hur den gångna veckan sett ut.”

**ETT SAMTAL OM
DEN EUROPEISKA
FASCISMEN
OCH MÄNNISKOR
PÅ FLYKT**

TOMÁŠ RAFA

—
**I GRÄNSLANDET MELLAN
AKTIVISM, KONSTNÄRSKAP OCH
JOURNALISM**

**MINA FILMER KAN HJÄLPA
FOLK ATT ENGAGERAS I ATT
KÄMPA MOT HÖGEREXTREMISM
I SIN EGEN OMGIVNING**

Malmö gator är tapetserade av anti-rasistiska och gränspolitiska budskap: *Krossa Fort Europa – Riv Europas murar – Refugees welcome, bring your families*. Vad det inneburit för dessa flyktingar att ta sig genom just *Fort Europa*, skulle komma att bli påtagligt när jag några dagar senare under ett konstnärssamtal bekantar mig med den slovakiska konstnären och aktivisten Tomáš Rafa. Jag och ett fyrtiotal andra leds in i ett av Moderna museets mörkare rum och på en av väggens skärmar rullar filmer av fascistiska demonstrationer dokumenterade i olika länder i centrala och östra Europa. Vi har kommit hit för att delta i ”Höstens viktigaste konstnärssamtal – Tomáš Rafa om den nya nationalismen och den pågående flyktingkrisen i Europa”.

DET HÄR ÄR INTE ETT PROBLEM ENDAST FÖR ROMER, HBTQ-PERSONER ELLER FLYKTINGAR. DET HÄR ÄR NU ETT PROBLEM FÖR HELA EUROPA.

Rafa undersöker genom sitt arbete olika nyanser av nationalism i länder som Tjeckien, Ungern, Polen, Tyskland, Ukraina och Slovakien. Rafa väljer att belysa konfliktfyllda politiska demonstrationer, blockader och protester som sällan får stor medieuppmärksamhet. Hans olika projekt har setts som främjande av positiv social aktivism samtidigt som de väcker diskussioner om nationalistiska konflikter. När jag senare intervjuar Rafa försöker jag få en överskådlig bild av hans syn på hur de nationalistiska elementen i Central- och Östeuropa samverkar med den pågående flyktingsituationen.

De nationalistiska, fascistiska och nazistiska rörelser som Rafa dokumenterat, grupperar han under paraplybegreppet högerextrema rörelser. Rafa beskriver att högerextremisters fokus har skiftat från att under 90-talet beröra romer, till HBTQ-rörelser sedan 2010-talet, till att nu allt oftare riktas mot muslimer och flyktingar.

Ditt arbete bygger på material om högerextrema rörelser i Central- och Östeuropa. Vad finns det för gemensamma faktorer mellan de rörelser du tittat på?

– Vanligtvis låtsas högerextrema grupper i Östeuropa att deras aktiviteter är patriotiska handlingar. De uppträder alltid på gränsen mellan patriotism och nationalism, för att behålla mediernas fokus och få politiskt gehör.

Rafa beskriver att högerextrema politiska partier har förbjudits i bland annat Tjeckien och Slovakien i början av 2000-talet, men att detta endast lett till omgrupperingar till nya politiska partier vars stöd hela tiden ökar. Det här är ett stort hot för framtiden menar Rafa, eftersom högerextrem retorik allt mer normaliseras inom de politiska partierna:

– Se bara på Tjeckiens president Zeman, han ökade i popularitet inom några dagar efter att ha använt anti-flykting argument. Statistiken visar i allmänhet på en snabb ökning i popularitet bland personer som använder sig av anti-flykting retorik.

Du har under september dokumenterat flyktingar som försöker korsa gränsen till Ungern. Hur skulle du beskriva situationen för flyktingar som kommer till Ungern?

– Olyckligtvis är Östeuropa inte en bra plats för flyktingar på grund av att politiken vänds emot dem. De pratar om taggtrådstängsel, murar, segregation. Den här regionen är direkt emot multikultur. I bakgrunden av deras högerextremism och "vita" kulturella traditioner finns inget officiellt stöd för flyktingar. För tillfället kan flyktingar endast lita på frivilligarbetare från icke-statliga organisationer.

Rafa förklarar att högerextremister utnyttjar anti-flykting demonstrationer för att sprida en politisk agenda mot minoriteter. Även medierna influeras mycket av högerextrema idéer. Slutsatsen av detta är att "vanliga människor" lärs att bli rädda för flyktingar, islam och muslimer. Samtidigt erbjuder högerextremisterna populistiska lösningar som att bygga anti-migrations murar och att vägra asyl för flyktingar.

I dina filmer från de fascistiska demonstrationerna är retoriken mot bland annat migranter och HBTQ-personer extremt våldsam, så pass att referenser till gas-kamrar och mord förekommer. Är det här något som kunde betraktas som en generell retorik under de fascistiska demonstrationerna?

– Ja, det är en väldigt offensiv retorik. Tyvärr reagerar inte polisen på det rasistiska innehållet även om det är på gränsen till olagligt. Vanligen lägger polisen istället sitt fokus på Antifa-blockader för att upprätthålla högerextremisternas marscher till slutet.

Är det här en retorik som kan anses vanlig även i andra delar av dessa samhällen?

– Den här retoriken är till och med värre på sociala nätforum. Myndigheter har uttalat ett intresse för att undersöka den här typens våld enligt lagen, men ingen har dömts ännu.

Under ditt konstnärssamtal visade du en bild av snaror som hänger i stolpar på Prags gator, en akt i en fascistisk protest mot flyktingar. Vad beskriver en bild som denna i ett större sammanhang?

– Det var ett tydligt budskap av tjecker till flyktingar: "Vi vill inte ha er närvaro här". Det här budskapet underströks av tjeckisk polis. Att polisen inte stoppade marschen med snaror i Prag var ett offentligt ställningstagande om att handlingen inte var ett överträdande av lagen.

De antifascistiska rörelser som protesterar mot fascisterna ter sig små i jämförelse. Har du några exempel på detta från dina filmer?

– Slovakien och Ungern har de minsta antifascistiska grupperingarna i Östeuropa. Tjeckien och Polen har en mer avancerad struktur, eftersom de har stöd i antifascistiska grupper från Tyskland och Österrike.

Så vad är dina upplevelser av att dokumentera antifascistiska rörelser i Europa just nu? Hörs deras röster av myndigheterna?

– Kanske i Tyskland, där finns ett stort stöd för antifascism i det offentliga rummet. Marscher mot rasism stöds av medborgarna och synliggörs i media. Motståndaren PEGIDA, som är mot islam och flyktingar, har färre demonstranter för tillfället.

Har de antifascistiska rörelserna någon politisk inverkan?

– Nej. Deras aktiviteter stöds inte av politiker.

Vad har du sett för aktivistisk organisering kring flyktingfrågan under ditt dokumenterande?

– Volontärarbetare från icke-statliga organisationer stöder flyktingar direkt vid gränserna. Det finns fortfarande hopp... Människor sänder mycket donationer, de tillhandahåller finansiellt stöd för varor som mat, vatten, medicin, kläder, tält, sovsäckar och så vidare. Att vara volontärarbetare är ett heltidsjobb, flyktingar flyttar sig 24 timmar om dagen 7 dagar i veckan.

Rafa förklarar att samtidigt som hans arbetssätt syftar till att beskriva och dokumentera situationer, vill han även skapa diskussion mellan europeiska länder. Rafa beskriver sitt dokumentära arbete som en trekant bestående av tre aspekter; aktivism, konst och journalism:

– Jag ser konst som ett verktyg. Genom att använda detta verktyg kan jag starta eller kontrollera processer i samhället, jag agerar i tre roller i den här processen. Som en journalist när jag observerar händelser i det offentliga utrymmet med min kamera. Som en konstnär när jag förbereder och producerar sociala konstprojekt med till exempel romer. Och som en aktivist genom att försöka kämpa emot murar av segregation (även i ett större perspektiv än med romerna) eller mot xenofobi i Slovakien.

Kan du berätta mer om hur du ser på den aktivistiska delen av ditt dokumentära arbete?

– Dokumentärfilm är mitt verktyg för att beskriva överskridanden mellan patriotism, nationalism, rasism och xenofobi. Det är en väldigt användbar teknik för att närma sig ämnet, åskådarna börjar diskutera rasism och xenofobi redan efter en kort videopresentation. Jag antar att mina filmer kan hjälpa folk att engageras i att kämpa mot högerextremism i sin egen omgivning.

Som en slovakisk konstnär/aktivist, hur tas ditt arbete emot i ditt hemland och i Central- och Östeuropa?

– Jag gjorde ett socialt experiment i Tjeckien 2013. Under den tiden hölls de största anti-romska demonstrationerna där. Jag beslöt mig för att förverkliga ett socialt konstprojekt kallat "competition procedure for the

czech-roma flag". Oavsett om projektet var konstnärligt eller symboliskt så kunde inte människor acceptera budskapet jag ville förmedla. De ville hänga mig. En ganska typisk reaktion i Östeuropa.

Vilka slags förändringar önskar du åstadkomma genom ditt arbete?

– Mitt arbete kan betraktas som en katalysator av samhällsdiskussionen om nya vågen av nationalism, rasism eller xenofobi. Det här är inte ett problem endast för romer, HBTQ-personer eller flyktingar. Det här är nu ett problem för hela Europa.

Under konstnärssamtalet i Malmö varnar Rafa de nordiska länderna för de fascistiska krafter som växer sig starkare i centrala och östra Europa. Han menar att liknande händelser behöver belysas mer i de nordiska länderna, inte minst för att skillnaderna ter sig så stora inom en union som borde dela politik och värderingar. Det som blir tydligt i ljuset av samtalet med Rafa är att förhållandena trots allt kanske inte är så väsensskilda. De facto har högerextrema krafter hållit på och bubblat såväl under och ovan ytan en längre tid i unionens samtliga länder. Inte minst synliggjort genom höstmånadernas rasistiska akter mot flyktingar, otaliga gånger rapporterade om även i de nordiska länderna. Detta är ett fenomen som behöver tas på allvar och synas för vad det är; en högerextrem retorik som börjat behandlas som allt mer rumsren och som tar sig längre och längre ut ur de dunkla rummen, för att omvandlas till argument att göras politik av. Det har skett en lång tid redan.

Allt åt alla Malmös utrop att det är vänsterorganisationer och kulturhus som axlar ansvaret snarare än myndigheterna ter sig inte som en isolerad händelse i ljuset av mitt samtal med Rafa. Det är just detta som håller på och händer i Europa just nu, en värdeskris mellan den restriktiva invandringspolitik myndigheterna driver och den antirasistiska kamp delar av den civila befolkningen för. Att den antirasistiska agenda som i stort förs av civila grupper ställs i konflikt med regeringarnas politik och myndigheternas kapacitet är oroväckande. Antirasism borde inte vara volontärarbete. Det kunde vara politik. **A**

DU KAN BEKANTA DIG YTTERLIGARE MED TOMÁŠ RAFAS PROJEKT PÅ [HTTP://YOUR-ART.SK/](http://your-art.sk/)

Skribenten är nybliven politices magister som för tillfället jobbar med normkritisk fri bildning för unga.

TYVÄRR REAGERAR INTE POLISEN PÅ DET RASISTISKA INNEHÅLLET ÄVEN OM DET ÄR PÅ GRÄNSEN TILL OLAGLIGT

ASTRA besökte den europeiska konferensen för feministisk forskning i juni 2015 i Rovaniemi. Neda Atanasoski och Begüm Basdas är båda keynote-talare på konferensen och vi får chansen att bjuda dem till samtal om feminism, aktivism, politik och kunskap.

POLITIK, KUNSKAP OCH AKTIVISM

—
INTERVJU MED
NEDA ATANASOSKI
OCH BEGÜM BASDAS

Vad är feminism?
– Jag har alltid uppfattat mig själv som feminist men jag har aldrig egentligen teoretiserat kring genus och sexualitet i första hand, säger Neda.

– Jag ser feminismen som en etik och en metod för att vara i världen. Den berör hur jag är. Jag började uppfatta mig själv som feminist ganska sent – runt tiden då jag började röka säger Begüm skrattande.

Neda Atanasoski är docent på fakulteten för feministiska studier på University of California i Santa Cruz. Hon berättar att flera fakulteter med namnet kvinnovetenskap i USA har bytt namn och ett populärt namn har blivit feministiska studier. En av de första att byta namn för nio år sedan var fakulteten i Santa Cruz där Neda arbetar. Hennes definition på feminism kom ifrån ett

DET VÄRSTA KANSKE
HÄNDER. MEN ÅTMINSTONE
MÅSTE VI VÅGA ÄNDRA
PÅ NUET.

telefonsamtal med fakultetens professor när hon undrade varför de var intresserade av hennes arbete som inte direkt behandlar genus eller sexualitet.

– PÅ UCSC tänker vi på feminism som något som alltid fokuserar på att föreställa sig radikal politik genom att tänka på förhållandet mellan kunskap och praktik.” Jag tycker fortfarande att det är den mest användbara definitionen med tanke på kritiken feminismen har fått för att vara ett normativt projekt som sätter gränser för sig själv. Jag tycker definitionen är mer expansiv och ger oss möjligheten att se politik som något vi inte ens kunde föreställa oss att politik såg ut som.

Begüm ser för tillfället sig själv som queer-feminist. Hon är intresserad av hur feminismen korsar de vardagliga erfarenheterna och hur feministisk aktivism inte endast inverkar på politik men även sätten vi är på

och våra relationer till andra människor och subjekt.

– Min definition av feminism kanske varierar konstant men det är en organiserande metodologi för hur jag relaterar till världen.

Queer-ekologi som ett sätt att relatera till världen var något Begüm diskuterade under sin keynote på konferensen, bland annat som röran mellan människor, skräp och stadsutrymme. Under sin keynote talade hon om queeraktivism i Turkiet och hur den utvecklats. Hon arbetar för Amnesty International med hbtqia+-frågor och har forskat i feminist- och queerrörelser i Turkiet.

– Jag tyckte det var för mycket att gå igenom och slutade talet där. Jag är inte extremt insatt i posthumansim men den har format min feminism under den senaste tiden, säger Begüm. Jag är intresserad av begäret för objekt och förhållandet mellan begär och objekt. Jag försöker genom det här styra mitt feministiska perspektiv mot ett som inte endast behandlar genusrelationer utan även relationen till den Andra på ett mer komplicerat, rörigt och valbart sätt.

På en följdfråga försöker Begüm förklara att hon genom queer-ekologi ser en möjlighet att tänka om queer-teori som fått kritik av bland annat rasifierade queer-personer för att fokusera på vit sexualitet. Sexualitetsstudierna kan även kritiseras för att vara människocentrerade och ignorera begäret för olika uppsättningar av objekt som är centrala för queer-ekologin. Queer-ekologin har också ett starkt förhållande till miljöstudier.

– Det finns olika exempel på det här, men för mig är Geziparkens sociala rörelser ett. Det är förhållandet mellan träden, mellan demonstranterna som vaknar på morgonen med vått gräs i ansiktet. Det är när en demonstrant springer iväg från polisen, tar av sig sina högklackade skor och trycker fötterna mot asfalten – det kroppsliga förhållandet till asfalten. Queer-ekologin innebär att se hur dessa saker relaterar till varandra, förklarar hon. Vi förstår tänkandet som aktivitet ur ett väldigt antropocentriskt perspektiv, i queer-ekologi kan vi fråga vad trädet gör, vad trädet tänker. Men det är svårt att förhålla sig till de här frågorna. Jag är intresserad av genomträngligheten och idén om begär som inte endast är centrerat kring människan.

Hur tycker ni politik görs och på vilka sätt kan eller ska en feministisk politik utvecklas?

Neda upplever sig se en viss nostalgi för hur en rörelse ska se ut. Det antas att rörelser ska se ut som något från ”en 60-tals dokumentär”. Hon berättar att hennes studenter ofta verkar sträva efter en politik de kan känna igen från bilder.

– Jag tror att det finns någon sorts post-socialistisk nostalgi kring hur en rörelse ska se ut eller att den borde se ut som någonting från en 60-tals dokumentär. Mina studenter vill ofta att dagens politik ska se ut som det de känner igen från bilder. Jag tänkte på allt sådant som hänt till exempel i samband med Occupy-rörelsen och diskussionen kring ordvalet "occupy" och dess förhållande till kolonialismen. Vi kan se rörelsen som en gammal typ av antikapitalistisk kamp, men om vi byter perspektivet till ursprungsbefolkningar (indigenous) och istället ser det från ett ursprungsbefolkningsspektiv öppnas det upp nya lager då vi tar utrymmet i beaktande. Det här uppskattade jag så mycket i ditt framförande, Begüm, att du tog upp hur viktigt det är att tänka på en kamp i förhållande till rummet den förs i.

Begüm utvecklar sin diskussion om Gezi-parkprotesterna som växte i Turkiet sommaren 2013. Protesterna startade från Gezi-parken i Istanbul men efter polisens våldsamma angrepp mot demonstranterna växte demonstrationerna till en landsomfattande proteströrelse. Ockupationerna av parkerna möttes dock med mycket polisbrutalitet, tårgas och vattenkanoner, tusentals skadades allvarligt och elva personer dog. Enligt Begüm har ingen ännu blivit åtalad för våldsdåden mot demonstranterna. De senaste två åren har Turkiets regering begränsat yttrandefriheten och gett mer makt åt polisen samt testat de mänskliga rättigheternas gränser. Dessa aspekter begränsar enligt Begüm ytterligare mobilisering mot regeringen.

– När vi tänker på hur demonstrationer låter, låter de vanligtvis alltid lika. Det går inte att urskilja ifall de skriker "jag vill ha pasta" eller "jag vill ha revolution", eller hur? Rytmen är alltid den samma. Jag tror att Gezi-protesterna förändrade det narrativa, inte bara för att vi ockuperade marken eller hur olika objekt och subjekt samlades tillsammans, men också i hur diskurserna förändrades. Humor, trots död och skador, var avgörande för Gezi-protesterna. Ibland mängder av tårgas, polisbrutalitet, döda och allvarligt skadade människor har vi lärt sig nära oss politik från alldeles nya perspektiv, med ett nytt språk, genom att lekfullt närma oss skador, skulle jag påstå. Jag tycker det var en vacker vändning. På det sättet tycker jag att det är nödvändigt att se och närma sig mobilisering på olika sätt.

Så Gezi-protesterna var två fantastiska månader, vi fick tid att andas och se potential. Det är också så jag närmar mig Gezi-protesterna som queera. Gezi var ingen utopi, och ett queer-perspektiv kräver ingen utopi, istället söker det potential och möjligheter. Gezi-protesterna visade oss att det finns möjligheter, ett potential för vad vi kan åstadkomma om vi fortsätter driva det här. Trots

att jag kände vissa misstankar mot rörelsen var det också otroligt stärkande och inspirerande.

Men jag vet inte om vi kommer se en ny Gezi-park. Efter protesterna har jag ställt frågan "vad händer nu?". Vi lyckades skapa små öppningar, vi ändrade språket. Men vi måste bygga på det vi åstadkom med Gezi-protesterna, vi måste tänka på vad det betyder och vad vi ska göra nu. Det här är vad som är intressant med ett queer perspektiv, tycker jag. Queer ger oss inga svar om vad som kommer till näst. Här har Jack Halberstam haft mycket inflytande på mig. Queer ger oss ett potential att våga, men binder oss inte vid att visionera en utopisk eller feministisk, perfekt framtid. Vi har ingen jävla aning om vad som ska hända. Men vi är trötta på hur saker är nu och vi måste skapa förändring. Det värsta kanske händer, men åtminstone måste vi våga ändra på nuet.

Gezi-protesterna är ett inspirerande exempel på hur en kan organisera sig utanför partipolitiken. Parti- och representativ politik ger människor rätt så begränsade möjligheter att påverka sin omgivning och vardag och många saknar dessutom resurser att aktivera sig i den sortens politik. Vi är intresserade av hur Begüm och Neda ser på politik utanför den representativa politikens ramar och hur en sådan politik kan ta sig uttryck., vill du kommentera det här Neda?

– I frågan "vad betyder det att göra politik utanför partipolitik" ser jag också frågan "vad betyder det att göra politik vars mål inte är att ta över staten", det tycker jag är en mycket intressant fråga, konstaterar Neda och fortsätter genom att berätta om sina studenter.

– Santa Cruz kampuset är i UC California känt för att vara det mest "aktivistiska". Det mobiliseras ofta kring olika frågor, men sen följer frågan: "medan det hände var det kraftigt, det var stärkande, men sen försvinner det av någon anledning". Och studenterna ser ofta det här som ett misslyckande. Men tänk om vi inte ser det som ett misslyckande, utan istället som en stund av kaos i ett evigt framåtsträvande och framtidsblickande? Du, Begüm, nämnde Halberstam och hans nya arbete om vad han kallar vildhet, kaos och oreda. Jag tror vi måste omformulera tid och rum, förståelsen av riktning samt resultat i vad vi begriper som politik.

Hur ser ni förhållandet mellan forskning och aktivism? Vad har forskning för roll i aktivismen, i vilken mån tycker ni forskning är politiskt och borde det vara politiskt?

Neda beskriver universitetsutvecklingen i USA och hur kunskap på universitet blivit en fråga om

tillgänglighet. Hon anser att det inte finns något som en allmän universitetsutbildning längre och att studenter nu är uppslukade av skulder när de blir färdiga. När studenter examineras från statliga universitet kan de ha t.o.m. 70–80 000 dollar i skulder, säger hon. Hon kopplar ihop frågan om tillgång till utbildning och tänker att den rådande otillgängligheten till universitetsutbildning ligger bakom oron över förhållandet mellan teori och praktik. I och med att kunskap ses som härstammande från specifika institutioner blir gapet mellan dem som har kunskapen och dem som behöver politisk förändring/aktivism allt för stor. Neda vill dock inte se på kunskap och praktik ur den här synvinkeln.

– Jag tror att all forskning är politisk, oberoende om det är målet eller inte. Speciellt bland mina magisterstudenter tror jag det ofta finns en oro över förhållandet mellan teori och praktik, eller läsning och aktivism. Jag har aldrig sett dem som skilda på det sättet. Jag tror att kunskap alltid är extremt politiskt, jag kan inte ens separera dem. Det är väldigt intressant, jag försöker alltid förstå varifrån den här oron kommer ifrån, och jag tror att det handlar om förståelsen av kunskap i förhållande till tillgänglighet. Det hänger ihop med privatiseringen av statliga universitet, speciellt i USA. På examensceremonierna är det enda studenter talar om, hur mycket skulder de kommer att ha när de blir färdiga. Det finns ingen allmän universitetsutbildning i USA längre, det existerar inte. Så när jag säger att vad som räknas som kunskap och hur kunskap alltid är politiskt begränsar jag det inte till en institutionell omgivning. Jag tycker att det är viktigt att koppla ihop frågan om separationen mellan kunskap och praktik, till frågan om tillgänglighet.

– I Turkiet är det en pågående diskussion bland aktivisterna att akademikerna talar från sina elfenbenstorn, det har jag aldrig förstätt, fortsätter Begüm. Aktivisterna förnärmas av och motsätter sig akademisk kunskapsproduktion. Emellanåt har den feministiska rörelsen varit mer öppen för akademisk kunskap. Kanske akademisk kunskap är politisk, men är det aktivism? Jag tror det kan finnas en skillnad mellan politik och aktivism. Jag kan inte artikulera skillnaden så bra, men det har varit min erfarenhet.

Begüm beskriver processen när hon började forska i turkiska aktivister och jobba med dem. Det tog länge, ett halvt år, för henne att vinna förtroende bland aktivisterna och för både henne och dem att vänja sig vid varandra. Forskningen måste vänta på att ett förhållande kunde skapas. "Jag kunde inte starta fokusgruppsdiskussioner förrän vi etablerat att min akademiska metod var en aktivistisk metod, den distinktionen har varit avgörande för mig."

– Mitt personliga engagemang i klassrummet är att det är ett rum för aktivism. Att en studerande kan komma till mig och säga: "jag har en flickvän och du är den första personen jag berättar för", att hon kommer ut som lesbisk till mig och att jag är den första personen hon kan anförtro sig åt... Jag bryr mig inte om att någon skriver en fantastisk essä och revolutionerar Derridas teori. Om de känner sig fästa vid mig och bekväma i mina genuskurser så att de kan komma ut ur skåpet (inte för att det är nödvändigt) – för mig är det en sorts aktivism i det akademiska livet, att vara politisk med studenterna.

Vad ser ni som de största utmaningarna för er i feminismen just nu?

– Jag kan börja med något vagt, men kanske inte allt för vagt, säger Neda. Jag tror att de viktigaste spänningarna alltid finns så nära i de egna cirkelorna/kretsarna där en själv arbetar i och i de där vardagliga samtalen. De är kanske inte de stora frågorna eller de stora spänningarna, det är vad som gör frågan så svår. Jag vet, att mitt lilla liv och mina kamper, som känns så alltomfattande för mig, och att de kamperna inte egentligen är så viktiga i det stora hela.

– Det är sant, svarar Begüm. För trots att jag är intresserad av vad som händer med feminismen i Turkiet eller vad som kommer att hända i Turkiet med regeringen, tror jag inte att de är de stora utmaningarna. Jag tror jag håller med dig, Neda. Att kunna fortsätta vårt vardagliga liv och förändra och förhandla vem jag är, det är egentligen en större utmaning för mig. Inte bara mitt förhållande till andra, men vem jag är.

Jag kom ut när jag var 28 år gammal, det är ganska sent. Jag minns hur jag vaknade varje morgon och tänkte "hur ska jag komma ut för min mamma". Jag har inte kommit ut till henne ännu. Jag är öppet ute över hela kontinenten, men jag är inte öppen för mina föräldrar. Jag levde ett förkrossande halvt år där jag varje natt drömde om att komma ut till min mamma och alla scenarion var riktigt hemska. Efter det har jag haft många olika utkommanden. Min utmaning i feminismen har varit att konstant förhandla det vi lär oss, hur vi talar till andra, vad som sker omkring oss och hur jag ska förhandla min egen existens i världen. Hur kan jag vara mer etiskt närvarande? Vad är etik? Jag tycker det var mycket värdefullt det du sa, Neda. För vi lever i världen utifrån våra egna kroppar. Vad som händer i våra kroppar är avgörande för hur vi upplever och utmanar de här frågorna och för hur vi känner oss starka nog att förändra dem. **A**

SNUSKTANT OCH FEMINISTISK IKON

KERSTIN THORVALL VAR modetecknaren och barnboks författaren som genom sin vuxenromansdebut på 70-talet blev ökad och utskälld som "snuskfant" i media för att sedan rehabiliteras som feministisk ikon och viktig författare på 90-talet.

Inte heller litteraturvetaren Maria Jönsson klarar av att helt frigöra sig från tendensen att läsa in den biografiska Thorvall i hennes texter. Jönssons bok stannar till stor del inom texten även när den diskuterar författarens sätt att arbeta med självbiografiska tecken (såsom namn som överensstämmer med verkliga personers och så vidare). Det känns befriande med tanke på hur slentrianmässigt självbiografiska läsningar i årtal har fränkt Thorvall agens som medveten författare.

Behovet av närhet blir med åren betydligt större än nödvändigheten att bevara sin värdighet är en tematisk läsning av hela Thorvalls författarskap där Jönsson även barnböckerna tagits med. Detta är ett välkommet grepp eftersom dessa, om de alls berörs, brukar behandlas som totalt väsensskilda från det senare författarskapet vilket, som Jönsson påpekar, säger något om vår syn på "barnlitteratur".

Jönsson diskuterar hur behov av närhet, vuxenblivande och åldrande i förhållande till genus skildras. Hon ifrågasätter delvis hjältenarrativet om "den starka kvinnan" som finns i den uppskattande diskursen kring Thorvall, för att istället ta tillvara på den subversivitet som kan finnas i berättelser om "misslyckade" eller "skeva" kvinnoblivanden. Kort sagt: i berättelser om kvinnor som låter "värdigheten" rämna. Jönsson använder sig av Jack Halberstams teorier om queer tid och visar hur det kan appliceras på kvinnorna i Thorvalls skildringar även om dessa periodvis lever i heteromonogama familjekonstellationer.

I korthet går Halberstams teori ut på att normer kring kön och sexualitet reproduceras genom en linjär syn på tiden där barndom följs av vuxenskap, tvåsamhet och reproduktion. Jönsson menar att Thorvall på olika sätt skevar denna syn på tid genom att skildra en vantrivsel som tar sig uttryck genom mammor som rymmer från sina barn och äldre kvinnor som rymmer från allt för att dansa. Detta är ett intressant perspektiv som placerar Thorvall i den litterära tradition som oftast brukar förknippas med 80- och 90-talet där motstånd formuleras i skevhet, vägran och negationer snarare än i handlingskraft.

Liksom Moa Matthis före henne tittar Jönsson även närmare på den exotiserande syn på svarta män som kommer till uttryck i Thorvalls reseskildringar. Kanske beror den relativa avsaknaden av diskussioner kring denna aspekt på en motvilja mot att solka ner en redan utskälld och sedermera rehabiliterad "frigörelseikon" genom att visa på hur även hon reproducerar rasistiska och koloniala diskurser.

Behovet av närhet är därför, tillsammans med andra biografier och studier som börjat komma på senare år, ett välbehövligt bidrag för att komplicera ett författarskap som länge blivit reducerat till schablonbilder, även när det rör sig om välvilliga sådana. **A**

MARIA JÖNSSON (2015) *Behovet av närhet blir med åren betydligt större än nödvändigheten att bevara sin värdighet: Om genus, trots och åldrande i Kerstin Thorvalls författarskap, Ellerströms*

Skribenten är litteraturvetare och frilansskribent som bor i Stockholm

KAMPEN INUTI

HAR DU HEMLIGHETER? SAKER DU INTE VILL ATT NÅGON SKA VETA? GÖR DU NÅGOT OLAGLIGT PÅ NÄTET?

HAR DU NÅGONSIN googlat dig själv? Hur mycket information finns det egentligen om dig på Internet? Använder du samma lösenord till flera olika konton? Är lösenordet namnet på din hund eller ditt födelsedatum? Har du hemligheter? Saker du inte vill att någon ska veta? Gör du något olagligt på nätet? Något du inte borde?

För Elliot Alderson (**Rami Malek**) kan du inte dölja något. Han vet allt om dig vare sig du vill det eller inte. Han är en hacker. En jävligt bra hacker. Han tar sig inte bara förbi alla dina halvdana viruskydd, brandväggar och förutsägbara lösenord – han tar sig förbi de ordentliga hindren. Ibland gör han det för att han bryr sig om dig. Ibland för att sätta dit dig.

Elliot är protagonisten i tv-serien Mr. Robot. Ett geni med morfinberoende och social fobi. Han jobbar på nätsäkerhetsfirman Allsafe men hatar företaget han jobbar med att skydda. E Corp. Eller Evil Corp som Elliot kallar det, och han är inte den enda som hyser agg. Företaget styr det mesta – tänk dig en kombination av Google och Enron.

Elliot kontaktas av den mystiska "Mr. Robot" och blir en del av hans hackergrupp "fsociety" med sikte på att störta Evil Corp, förstöra hela

systemet och därmed bland annat radera all information om invånarnas skulder.

Mr. Robot är en serie där alla kämpar. För något, mot något, med/mot sig själv. Elliot kämpar med gränsen mellan rätt och fel, hans chef Gideon kämpar för att hålla företaget flytande, kompisen Angela kämpar för att inte bli en dörrmatta, fsociety kämpar för att krossa Evil Corp, koncernens tekniska chef Tyrell kämpar för att avancera i företaget och Shayla, Elliots granne, dealer och typ flickvän, kämpar med att inte hamna i klorna på langaren Fernando Vera.

Men den verkligt intressanta kampen pågår inne i Elliots huvud. Kampen med hallucinationer, fobier, depression, beroende, rädsla. Vad är verkligt? Vad händer bara i hans huvud? Som åskådare går det aldrig att slappna av, vad som helst kan plötsligt visa sig vara något annat. Inte heller Elliot kan slappna av. Han är stirrig, sover inte, paranoid, säker på att någon hela tiden förföljer honom.

Jag vill inte utsätta någon för spoilers – det här är en serie värd att se och definitivt värd att se utan att veta allt för mycket – men jag tror att jag inte förstör för någon om jag säger att Elliot inte är helt ute och cyklar. Det där med att lita på sig själv – det är inte alltid det smartaste. Mr. Robot är genial i sin porträttering av de inre kamperna. Rösterna i huvudet och känslan av att ständig ifrågasätta den egna världsbilden. Den inre och yttre kampen flyter sömlöst in i varandra här, eller frontalkrockar. Det beror på hur en ser på saken.

Malek spelar Elliot med bravur. Han lyckas med konststycket att vara "both pop-eyed and hollow-eyed at the very same time" som **John Powers** på NPR så träffande uttryckte det. Alla Elliots kamper dansar runt i ansiktet på honom. De finns i kroppen, i varje ryckig rörelse, varje blinkning, varje försök att försvinna in i den svarta huvudtröjan han ständigt bär. En skyddsutrustning i bomull, det är allt han har. **A**

Skribenten är kulturskribent, filmkritiker och författare.

MIIA VISTILÄ
AMINA.SARJAKUVABLOGIT.COM

TANJA IS
30ARDETNYASVARTA.RATATA.FI

MAARJA JULLINEN
CARGOCOLLECTIVE.COM/MAARJA

SÅ SKAPAS EN FÖRDOM

1.

VÄLJ NÅGOT SOM DU VILL ATT FÖRDOMEN SKA RIKTA SIG MOT.

EFFEKTIVAST ÄR DET OM DU VÄLJER NÅGOT SOM HANDLAR OM PRIVATLIVET. DÅ ÄR FÖRDOMEN SOM SVÄRST ATT STOPPA.

2.

VÄLJ NÅGOT SOM DE FLESTA SER SOM DÅLIGT ELLER LÖJLIGT.

3.

PÅSTÅ ATT DET FINNS EN KOPPLING MELLAN DESSA TVÅ.

KOPPLINGEN BEHÖVER INTE VARA VERKLIG, ELLER I ALLA FALL INTE EN SOM GÄLLER ALLA.

4.

UPPREPA HISTORIER OM DEN PÅHITTADE KOPPLINGEN.

5.

PERSONERNA SOM BERÖRS VILL ELLER VÅGAR INTE PRATA OM FÖRDOMEN EFTERSOM DE STÄNDIGT MÅSTE FÖRSVARA SIG MOT FÄRDIGT NEGATIVA ATTITYDER.

FÖRDOMEN ÄR FÄRDIG!

M.V. 2015

©MAARJA JULLINEN

... mitt på dagen, där kring 12. Då är det som värst...

...alla röster som spökar: "du har blåa tår" "du ser alltid trött ut" "du är trött!" De tar aldrig slut!

Visst ligger det en sanning i att man är sin egen fiende... sin nemesis...

Men jag är ju inte född igår... så då tar jag min spegel som jag ritat ögon och mun på, och så tittar jag i ögonen och säger: "du är fin. Du är duktig."

**PSST:
ASTRA NU
OCKSÅ
DIGITALT!**

**MERA INFORMATION
PÅ WWW.ASTRA.FI**

Kalender

**14.10 2015–
10.1 2016**

**CAROL RAMA /
PASSION**

Carol Rama var en kvinnlig konstnär som var aktiv under modernismens epok och gjorde konst utanför vedertagen kanon. Rama har fram till de senaste åren förblivit okänd för en bredare publik men var på sin tid välkänd inom avantgardistiska kretsar både inom och utanför konstvärlden. Vandringsutställningen Passion (Passion According to Carol Rama) är den första separatutställningen av Carol Rama (1918–2015), pionjär inom avantgardekonst.

EMMA, Esbo

22.1–2.2

**SANNA
KEKÄLÄINEN /
PASSION**

Sanna Kekäläinens nya verk Passion närmar sig en mänsklig, passionerad och tragikomisk existensupplevelse.

Stoa, Östracentrum

**28.11 2015–
28.5 2016**

**Medborgarinitiativet
för en välbehövd ny
moderskapslag kan
skrivas under.**

MERA INFO PÅ: www.aitiyslaki.fi

12.1 KL 17.00–18.30

2.2 KL 17.00–18.30

1.3 KL 17.00–18.30

Genderqueer kaffestund

Kirjakahvila, Åbo

29.1 KL 20.00–2.00

**QFemZinen
Queerfeministiset
Iltamat**

Kirjakahvila, Åbo

**HÖR GÄRNA AV ER
TILL ASTRA OCH
TIPSA OSS OM
MERA PLATSER
OCH HÄNDELSER
SOM INTRESSERAR
FEMINISTER!**

21.1

ASTRAS releashappening!

Tema: **KAMP**

8.3

**Kvinnornas
internationella
kampdag!**

Och ett nytt nummer av **ASTRA** utkommer! Mer info om **ASTRAS** kvinnodagsprogram kommer senare.

Prenumerera!

Vill du prenumerera på
ASTRA eller ge någon en
gåvoprenumeration?

GÅ IN PÅ: astra.fi
ELLER SKICKA BLANKETTEN
NEDAN TILL ADRESSEN:
Tidskriften Astra
Tallbergsgatan 1/175
00180 Helsingfors, Finland

SKICKA E-POST TILL ADRESSEN:
prenumeration.astra@gmail.com

Ordlista

ANDROGYN: Kan tolkas som både manligt, kvinnligt, ingendera eller båda.

CISMAN: en man som alltid identifierat sig själv som man, som vid förlösningen identifierats som man och som av andra människor utslutande identifieras som man.

FEMICIDIOS: Latinamerikansk namn på brutalt våld mot och mord på kvinnor.

HBTQIA-FRÅGOR: homo-, bi-, trans-, queer-, intersex-, assexualitets-frågor.

HETEROMONOGAM: Ett exklusivt heteroförhållande (jämfört med polygami som är ett förhållande med fler än två personer).

INDIGNADOS: En spansk folkrörelse mot åtstramningspolitik.

KORRUPTION: Att missbruka sin (arbets)ställning för egen vinning, t.ex. genom att ta emot mutor.

Könskvotering: Att bestämma en fast minsta procent för könsrepresentationen i ett visst sammanhang, t.ex. en styrelse eller en nämnd.

NATIONALISM: En tro på att en nation kan avgränsas genom t.ex. kultur, historia eller landområden och att det är viktigt att bevara den intakt.

NATIONALSTAT: En följd av en nationalistisk världsbild, alltså en stat där medborgarna antas dela t.ex. språk och kultur.

PRIVILEGIERAD: Att ha fördelar i ett visst sammanhang.

SEPARATISM: I feministiska sammanhang betyder traditionellt att organisera sig som en grupp som består av enbart kvinnor, men gruppen kan också vara t.ex. separatistisk genom att bestå av enbart rasifierade personer eller transpersoner. Eller vara mansseparatistisk och bestå av enbart män, som t.ex. många bolagsstyrelser.

SSS:ARNA: Ledarna för de tre finska regeringspartierna Juha Sipilä (centern), Alexander Stubb (samlingspartiet) och Timo Soini (sannfinländarna).

JAG VILL:

- Prenumerera
- Ge tidningen i present
- Göra en adressändring

VÄLJ PRENUMERATION (4 NR)

- Finland: 39€
- Studerande/Pensionär: 30€

- Övriga Norden: 44€
- Studerande/Pensionär: 39€

- Övriga världen: 47€
- Studerande/Pensionär: 42€

GÅVOPRENUMERATION (4 NR.)

FÖR DIG SOM ÄR PRENUMERANT

- Finland: 30€
- Övriga Norden: 34€
- Övriga världen: 36€

SKICKA TIDNINGEN TILL

FÖRNAMN:
EFTERNAMN:
GATUADRESS:
POSTNUMMER:
ORT:
TELEFON:
E-POST:

BETALARE BEHÖVS BARA OM UPPGIFTERNA ÄR ANDRA ÄN OVAN

FÖRNAMN:
EFTERNAMN:
GATUADRESS:
POSTNUMMER:
ORT:
TELEFON:
E-POST:

DET HÄR ÄR DAGARNA
DÅ MAKTEN ÖVER
STADSRUMMET MÅSTE
ÅTERTAS, DÅ KAMPEN ÄR
UTGÅNGSPUNKTEN OCH
VÄGEN UT, FÖRBI
OCH BORTOM.

SIDA 35